

„Ezt a fajta »liturgiát« az evangélikus hívek elleni provokációnak tekintem, amelyet a televíziós közvetítés által szerte a világban száz- és száz-ezrek, talán milliók láttak.”

► **Levélváltás a Tamás-misééről** – 8. oldal

„A most felállt püspöki kar mindhárom tagja a 21. század egyházvezetője. A természetes kontinuitás érvényesül, de nem terhelik őket a múlt, éppenséggel a jelen és a jövő kell, hogy meghatározza a lépéseiket.”

► **Békés nemzedékváltás** – 11. oldal

„Az ókori Mezopotámia legmonumentálisabb építészeti alkotásai a csillagászati megfigyelőhelyként is szolgáló lépcsős templomok, a zikkuratok voltak. Négyzetes alaprajzú teraszokból, valamint három, egymást derékszögben metsző és a felső szentélyhez vezető lépcsőből álltak.”

► **Bábel tornya – az ókori csillagvizsgáló** – 10. oldal

A **Feltámadott pedagógiája** ► 2. oldal

Új sorozatunk: **Cantate** ► 2. oldal

Krisztusért járvá követségben ► 3. oldal

Napos oldalak – gyermekmelléklet ► 6–7. oldal

Tamás különös konfirmációja ► 9. oldal

Száz éve született Anders Frostenson ► 10. oldal

SEMPER REFORMANDA

...»hit által« – ahogyan Pál mondja (Ap-Csel 15,9) – egészen más, új és tiszta szívet kapunk, és [...] Isten Krisztusért, a mi közbenjárónkért teljesen igazaknak és szenteknek akar bennünket tartani és tart is. Bár a bűn még nem egészen szűnt meg vagy halt meg testünkben, Isten nem akarja mégsem felróni, sem számon tartani.”

► **Luther Márton: A schmalkaldeni cikkek (Pálffy Miklós fordítása)**

FOTO: MENYES GYULA

Alapkőletétel Kőszegen

► **Kőszegen több evangélikus intézmény is megkezdte, illetve újrakezdte a működését az utóbbi évtizedben: szeretetotthon létesült, és ismét egyházi fenntartásba került az egykor államosított középiskola, amely ma az Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szak-középiskola nevet viseli. A húsvéthétőn rendezett ünnepség egy újabb – a szó szoros értelmében vett – építkezés kezdetét jelezte: letették az új gyülekezeti házának, illetve a középiskolai kollégium új épületszárnyának az alapkövét.**

Amint az alapkövet elhelyezett okirattól is kiderül, az építkezés gondolata az egyházközösségben fogalmazódott meg, miután egykori iskolaépülete – jelenleg a város óvodája – után a gyülekezet pénzbeli kárpótlásban részesült. Elhatározták, hogy a 2004-ben megkapott összegből új gyülekezeti házat építenek.

► **Folytatás a 3. oldalon**

Textilbe szőtt Isten-dicséret

Istent dicséző művészet **Tóthné Gaál Zsuzsa** művészete. Nemcsak azért, mert munkáinak jó része templomok oltárait díszíti, hanem azért is, mert „világi” témái és az általa használt színek változatosága is a teremtett világ harmóniáját, Isten csodálatos bölcsességével megalkotott mindenségét törekszenek visszaadni a szövés, a természetes gyapjú, a saját festésű fonal művészi alkalmazásával.

Mindez akkor jutott eszembe, amikor a miskolci püspöki katedrális közvetítésén egy-egy pillanatra szemembe ötlött az oltár- és szószékterítők. A fehér és piros kombinációja, a különböző piros árnyalatok használata a Szentlélek áradását fejezi ki, hiszen a piros oltárterítőt pünkösdkor és az egyház örömmünnepein szoktuk feltenni.

Időrendben sorolva a kelenföldi, a farkasréti, a miskolci, a bokodi, a bakony-csernyei, az oroszlányi, a dunajvárosi és az Szilágyi Erzsébet fásori gyülekezet örvendezhet Tóthné Gaál Zsuzsa munkáinak. „A bokodi falikép ábrázolja a *Jelenések könyvében* megjelenő Bárányt, hogy a keresztények ne csak a keresztig lássanak!” – kérte a művészt a megboldogult *Simonfay Ferenc*, a gyülekezet lelkesítője. A szövött csíkok mozgalmasság elhelyezése az áradó vízre, az élet vizére emlékeztet.

A legutolsó érdekes megoldásunk a pesterzsébeti templomban fejezi ki a bűnt és az advent hasonló mondanivalóját, a bűnbánat színében elhelyezett fehér töviskoszorú és mécses ragyogásával (*képünkön*). Mennyi ötlet és alázat kel-

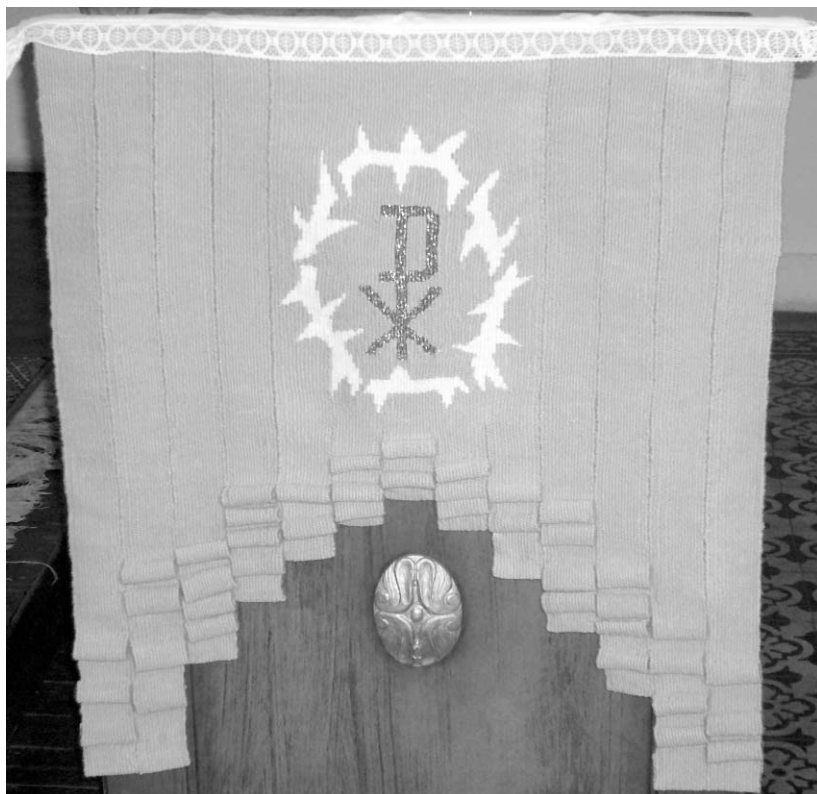
lett ezek megformálásához! Ötlet, hogy legyen mindegyikben valami egyéni, és alázat, hogy ne engedjen a művész a kísértésnek, hanem Isten szavát adja tovább a textilben keresztül is. Mert az oltárterítők nem dekoráció, hanem prédikáció. A színeknek és a szimbólumoknak jelentésük, jelentőségük van.

Elnéztem a miskolci istentiszteleten a szebbnél szebb stóliákat. Örültem, hogy milyen sokan készek felvenni „Jézus igáját”. Elképzeltem, hogy szövöttek is milyen praktikus, tartós és szép lenne a lelkészek Luther-kabátján a stóla. Lehet, hogy Tóthné Gaál Zsuzsa művészi fantáziáját is megindítaná?

Milyen csodálatos, hogy ilyen sokféle módon dicsérhetjük Istenünket! Kezünk munkája éppúgy áldhatja őt, mint a szó, a muzsika, a szeretet cselekedetei. Hogy mindenki az által a tehetség által végezhet istentiszteletet, amelyet tőle kapott. Amellett, hogy a művész mint hittan-tanár és gyermekbiblikör-vezető is szolgál a kelenföldi gyülekezetben, és szavaival is bizonyosságot tesz Isten szeretetéről, textilművészként is örömet szerez munkáival – akár templomokban, akár kiállítóhelyeken találkozunk velük.

► **BENCZE IMRÉNÉ**

FOTÓK: SZABÓ-TÓTH BARBARA

Egy választás – két arc

A pogány hitű ókori Róma városaiban kőbe vésett istenség vigyázta azokat a kapukat, amelyek a közösségi élet legfőbb terére, a fórumra nyíltak. A ketős arcú Janus isten egyszerre tekintett a belépőre és a kimenőre – csendes tanúja volt mindannak, amit az emberek egymás között szóltak, tettek, műveltek. Az embereket figyelve nemritkán az is megtörtént, hogy az egyik arcra nevetett, miközben a másikat könnyek áztatták.

A 2006-os választások után sok tekintetben hasonlóan néz az ország a közéletben folyó dolgokra. Janus ketős arcú, amely egyszerre sír és nevet, a mi arcunk. S igaz ez abban az értelemben is, ha eközben – igen, bántó és önkritikus élel – a Janus-arc köznapi jelentésére, az ország kétszínűségére gondolunk.

2006 tavasza újra azt mutatja, hogy egy választási forduló estéjén a fél ország arca felragyog, a másik felé viszont elborul – függetlenül attól, hogy melyik oldal szerzi majd meg a végső győzelmet. Az egyik annak örül, ami miatt a másik sír. Sőt sok esetben annak tud örülni a legjobban, hogy a másik sír. Ez a mélyesleges megosztottság még akkor is fájdalmas, ha történelmi szempontból teljesen érthető. Pál apostol szavai – „Örüljétek az örülőkkel, sírjatok a sírókkal” (Róm 12,15) – mintha fényévekre állnának attól a nyomorúságos életviteltől és gondolkodásmódtól, ahogyan és amely szerint a mindennapi életünket éljük a mai Magyarországon.

Pedig ez nem csupán a vezetői székekért versengő jelölt eltérő jelleme, gondolatai, programja miatt van így. Nem is a kampánycapatok sokszor tu-

datos törekvése miatt, hogy tudniillik egymással szembefordítsák a választókat. A megosztottság gyökerei mélyebbre nyúlnak a politikai következtetések felszínességénél. Valójában olyan alapvető kérdésekben nincsen közös társadalmi meggyőződésünk, hogy mi erkölcsös, és mi erkölcstelen, mi a felelősség, és mi a felelőtlenesség, mi a bűn, amely ellen éppen ön- és közveszélyessége miatt együttes erővel kell küzdeni és védekezni, és mi az építő, pozitív munka, amelyet a közösség minden tagjára való tekintettel mindenkinek érdeke és kötelessége végezni.

Pál intése az örülők és sírók „ha tessék, ha nem” sorsközösségéről megmutatja nekünk, milyen mélyesleges a baj hazánkban. Pedig életünk meghatározó kérdéseivel mielőbb szembe kell néznünk. Ehhez pedig elő kell vennünk és tiszteletben kell tartanunk a Bibliát is, amely kézenfekvő és mégis régóta száműzött segítőnk lehetne az alapvető értékek tisztázásában és rangsorolásában.

Ha ki-ki továbbra is a maga eszét és érdekeit követve erősködik és követelőzik, a válság csak egyre mélyülni fog. A 2006-os választás talán legfontosabb tanulsága, hogyha egy országban akarunk közösségekben élni, meg kell tanulnunk együtt sírni és együtt nevetni, ehhez viszont rendbe kell tennünk – legalább a meggyőző többség egyetértésével – az alapvető dolgokat.

Az egyház valóban nem választási körlevél kibocsátásával tehet ezért a legtöbbet, hanem azzal, ha elkötelezetten és hitelesen végzi minden nap Isten ígéretéhez kötött szolgálatát.

► **DR. KORÁNYI ANDRÁS**

Nagyheti konferencia Németországban

► **Idén is a németországi Holzhausenben rendezték meg április 9. és 14. között az Európában élő protestáns magyarok hagyományos nagyheti találkozóját. A 47. Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferenciára (EMEIK) Angliából, Franciaországból, Hollandiából, Németországból, Svájcban, Svédországból és Szlovákiából érkeztek vendégek, de a szolgálatban magyarországi teológusok is részt vettek. Nemcsak „veterán fiatalok” gyűltek egybe, hanem egyetemisták és ifjú házaspárok is, akik közül többen gyermekeiket is magukkal hozták. Összességében a több mint nyolcvan résztvevő egyharmada volt fiatal.**

A kiválóan előkészített és lebonyolított konferencia szervezését – *Joób Szilárd* svájci ifjúsági lelkes vezetőjével – fiatalokból álló munkacsoport végezte. *Valások piacán* volt az idei hét témacíme, a résztvevők az új vallási jelenségek és mozgalmak sűrűjében kívántak eligazodni. Ebben egy református professzor, *dr. Bodó Sára* pasztorálpszichológus, illetve – nyugdíjas evangélikus lelkészként – e sorok írója igyekezett segítséget nyújtani.

A reggeli igetannulmányokat *Virágh Sándor* sárospataki református lelkész tartotta *Dániel* könyve alapján. Mondanivalójának középpontjában annak vizsgálata állt, hogy miként viselkedjen Isten gyermeke egy idegen vallási kultúrában. Az esti záróhítatokon fiatalok szolgál-

tak, akik a *Cselekedetek* könyve alapján azokat a történeteket boncolgatták, amelyekben a keresztény misszió idegen vallásokkal, kultuszokkal konfrontálódott.

Ötven éve volt 1956 címmel *dr. Kiss Jenő* budapesti nyelvészprofesszor tartott megrendítő hatását „évfordulós” előadást. Az 1956-os forradalomra való emlékezés már csak azért is kiemelkedő eseménye lehetett az idei hétnek, mert ezt a konferenciát 1959-ben az „ötvenhatosok között” szervezték meg Nyugatra került lelkészeink, hogy legyen egy olyan együtt-lét, amelyen a szétszóródott magyarság találkozhat, és Isten megtartó szeretetének erejében újra és újra megújulhat.

► **ID. PINTÉR KÁROLY**

Interjú a 4. oldalon

É L Ő V Í Z

Keringő

Bálok, táncversenyek talán legszebb műsorszám a keringő. De mi egy másfajta keringőről fogunk most beszélni.

A hal vidáman úszik a vízben, de egyszer csak észrevesz egy finom falatot. Odaúszik, beleharap, ízlik is neki. Ám mikor bekapja, valami furcsát érez. Valami a szájába akad. Ettől kezdve keringeni kezd, de hiába, nem tud szabadulni: a jó falattal együtt a horgot is bekapta. Ez a zsinogen függ, az meg a boton. És a horgász bármelyik pillanatban kiemelheti, a nyomorult hal pedig a szatyorban végzi...

Ez a keringés valósul meg sokszor az ember esetében is. A kísértő igen ízletes falatot kínál – de a folytatás kétségbeesett keringés lesz. *Valami fogva tartja az embert:* testi vágy, gyűlölet, irigység, aggodalmaskodás... És állandóan egy dolog körül keringenek a gondolatai. Már lemondana az élvezetről, amelybe belekóstolt – de nincs irgalom! Van egy törvény, amelyet Jézus így fogalmazott meg: aki a bűnt cselekszi, többé már nem szabad, hanem „a bűn szolgája” (Jn 8,34).

Ez alól a törvény alól nincs kivétel. Ma sem, amikor sokan azt vallják: nincs is bűn, mindent szabad.

Fiatalok életét bemutató tévéműsorokban látható, hogy a „mindent szabad” élet hova vezet. Hogyan veszt el valaki fokozatosan minden értéket: mivé lesz a család, a kitűzött célok, a barátság, hogyan vész el a pénz és végül az egészség is.

Megdöbbenő példaként áll előttünk Márk evangéliumában Heródes király esete (6,14–29). Az uralkodó beleszeret a fiatal Saloméba, és a szenvedély mámorában esküvéssel fogadja, hogy bármit kér, megadja neki. A lány – anyja tanácsára – Keresztelő János fejét kéri egy tálon. Heródes szerette és becsülte a prófétát, de esküje és a vendégek miatt már nem hátrálhatott meg. Lefejeztette Keresztelő Jánost...

De más területen is fogva tarthatnak bennünket gondolatok. Hány ember kering a „holnap” aggodalmi körül? „Mi lesz velem, ha magamra maradok, ha beteg leszek, ha anyagi gondjaim lesznek, ha nem lesz, aki rám nyissa az ajtót...” Fiatalkorunkban vágyakkal, kívánságokkal, öregkorunkban aggodalmakkal és félelemmel gyötör minket a kísértő.

Mi magunk képtelenek vagyunk megszabadulni ezektől a körbe-körbe keringő gondolatoktól. Minél többet foglalkozunk velük, annál jobban hatalmába kerít bennünket a kétségbeesés.

Jézus neve azt jelenti: szabadító. Már sokan megtapasztalták ennek valóságát. Ezért álljon itt vigasztalásul Jn 8,36: „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.”

■ GÁNC S ALADÁR

Útmutató 2009

A hernhuti testvérközösségben két és fél évre előre kihúzzák az 1731 óta folyamatosan megjelenő *Losung* ígét. Így már megvannak a 2009. esztendő szentírási versei, amelyeket 1850 ószövetségi idézet közül „sorsoltak ki”. Minden Ótestamentumból vett részlet mellé tartozik egy újszövetségi vers, valamint egy ének szövegéből vett idézet vagy egy ima is. A hazánkban *Útmutató* címen ismert áhítatoskönyvet több mint ötven nyelvre fordították le – az idén először például izlandiul is megjelent.

► A www.ekd.de nyomán

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP (QUASI MODO GENITI) – Jn 20,19–29(30–31)

A Feltámadott pedagógiája

A VASÁRNAP IGÉJE

érintését. A hit feltételeinek tagadó megfogalmazásával még nyomatékosítja is: „Ha nem látom (...), és nem érintem (...), és nem teszem (...), nem hiszem.” (Uo.)

Húsvét vasárnapja után egy héttel – ezért is ez a mai nap ógyházi evangéliuma – ismét együtt voltak, most már félelem nélkül. A Feltámadott pedagógiája pedig ekkor mutatkozik meg igazán, utolérhetetlenül. Tamás rögtön ráadást kap, mindjárt két másik jelet. Az első, hogy az Úr ismét a bezárt ajtókon át jelenik meg. A második, hogy azonnal hozzá fordul, felszólítja őt, hogy tegyen eleget a saját követelése második felének. Igénk nem írja, hogy megérintette-e. Miért is írja, amikor erre már nem volt szükség? „Tamás pedig így felelt: »En Uram, és én Istenem!«” (28. vers)

Tamás története – bizonyára még sokan gondolják így, és bár így gondolnák a Tamás-misék látogatói is – a legmaibb, legizgalmasabb, „legmodernebb” az összes húsvéti elbeszélés közül. Mennyire szeretnénk a Megváltó történetét „ellenőrizni”! Különösen is a végét, mint a

„legjózanabb” tanítvány, aki a saját szemének sem akart hinni.

A Feltámadott válasza azonban nem csupán az ekkor már hívő tanítványnak, hanem a mindenkor tanítványoknak szól: ő nem csupán Tamást akarta „helyretenni”, hanem arra tanít, hogy nekünk is mellette a helyünk. Tanításának, „pedagógiájának” lényege: aki sok-sok héttel feltámadása után hisz benne, az nincs hátrányban ahhoz képest, aki csak egy héttel később hitt. Nincs még egy könyv a világon, amelynek szerzői oly meggyőződéssel vallanak az abban leírtak igazságát, mint amilyenell az Újszövetség szerzői. Ha a történet után említett „sok más jelt” is részleteznék az apostol, akkor sem lenne igazabb.

Nem kell jelet követelnünk, amikor már megkaptuk a ráadást: az evangéliumot.

■ Szentpétery Péter

Imádkozzunk! „Jézus Krisztus, könyörgök hozzád: ne inogjon meg a hitem, de újjaljon meg. Hogy fölismerjem: a hit nem egyszerűen száz katekizmusválaszhoz egyetlen, gépies »igen«. A hit az az »igen«, amit neked mondunk ki, szeretet Istenre. A hit »igen« Krisztusnak, aki érettiünk emberré lett, meghalt, feltámadott. A hit a te szeretettedben élt életre kimondott »igen«. Ehhez add kegyelmed.” (Paul Roth: Istenel mindig beszélhetünk. Bécs, 1978, 112. o.)

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Te egyszerűen Fiadat feltámasztottad a halálból, és általa bennünket is újjáteremtesz: kérünk, add meg mindazt, amit gyermeki bizalommal kérünk.

[Lektor:] Urunk, teremtsd újjá egyházadat, és tedd újjászületett gyermekeid élő közösségévé, amely szavával és cselekedeteivel hitelen tanúskodik mindenek iránti szeretetedről. Kérünk téged,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, segíts, hogy ne csak hallgatói legyünk igédnek, hanem szüntelenül növekedjünk általa a hitben, és többé ne önmagunknak éljünk, ha-

nem annak, aki értünk meghalt és föltámadott. Kérünk téged,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, segíts, hogy ne éljünk vissza a keresztiségben nyert kegyelemmel, hanem erejével naponta küzdjünk bűneink ellen, és Lelked segítségével új életben járjunk. Kérünk téged,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, add, hogy szent Fiad föltámadása reménységet nyújtson a csüggedőknek, jelenléd örömevel töltse el a szenvedőket, az örök élet bizonyosságával bátorítsa a haldoklókat. Kérünk téged,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, add, hogy a húsvét kiáradó öröme keltse életre a testvéri lelkületet a nemzetek között, és járja át az egész teremtett világot. Kérünk téged,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Urunk, légy velünk kegyelmeddel, hogy szándékok szerint használjuk fel időnket a mulandó világban, az örökkévalóságban pedig angyalokkal együtt vég nélkül dicsőíthessünk téged, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol örökkön-örökké.

[Gyülekezet:] Ámen.

CANTATE – ÚJ SOROZATUNK ELÉ

Beköszöntő

► *Cantate Domino canticum novum* – kezdődik a 149. zsoltár, vagyis: „Énekeljétek az Úrnak új éneket...! Ezzel a buzdítással köszöntjük az Olvasót abból az alkalomból, hogy új rovat bontogatja szárnyait az *Evangélikus Élet* hasábjain. Hosszú éveken keresztül mindig az istentiszteletet érintő gondolatokat találtak ezen az oldalon. Most a *Cantate* elnevezésű rovat veszi át a stafétabotot a *Liturgikus sarok*tól.

Szándékaink szerint az érdeklődők igen változatos tematikájú cikkekkal találkozhatnak majd, amelyek mind énekléssel kapcsolatos témákat dolgoznak fel. Olvashatnak az istentiszteleti és gyülekezeti éneklés helyéről, jelentőségéről, különböző módjairól. Találkozhatnak olyan cikkekkal, amelyek énekeskönyvünket veszik szemügyre: bemutatják a kötet felépítését, szerkezetét. Lesznek olyan írások, amelyek egy-egy történelmi korszak vagy ünnep fontos énekeit veszik sorra, hozzák közelebb hozzánk.

Az elméletibb témák mellett a gyakorlati megközelítés sem szorul háttérbe. Szó lesz arról, mit és hogyan énekeljünk gyülekezeti vagy más csoportokban; hogy különböző alkalmakra milyen stílusú zene való, illetve nem való. Beszámó-

lőkat olvashatnak – az ott dolgozók tollából – az egyházi iskolákban vagy más intézményekben folyó zenei munkáról is. E témák között személyes vallomások is megjelennek arról, kinek milyen élményei vannak az egyházzenevel, az istentisztelettel kapcsolatban.

Tudatos törekvésünk, hogy olyan fiatal szakembereket is bevonjunk a rovat munkájába, akik eddig nem szólaltak meg az *Evangélikus Élet*ben. Szerencsére volt kik közül válogatni: az evangélikusok országos számarányát messze meghaladja főiskolai és egyetemi végzettségű egyházzene-színészek, munkájukat igényesen végző kántoraink száma. Számukra új – és remélhetőleg inspiráló – ez a helyzet: eddig nemigen voltak rákényszerítve arra, hogy egy-egy témáról röviden, közérthetően, népszerű-

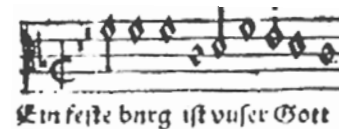
sítő jelleggel, a nyilvános megjelenés megkívánta igényességgel írjanak. Természetesen nem maradhatnak ki a sorból az idősebb generáció szakemberei sem; az ő szerteágazó tudásukra és tapasztalataikra igen nagy szükségünk van!

A rovat célja, hogy énekléssel, egyházzenevel kapcsolatos fogalmakat, ismereteket tisztázzon, gondolatokat, véleményeket, élményeket tegyen közzé. Szeretnénk a közömbösökben kedvet ébreszteni, a félénkeket bátorítani, a tájékozottakat még tágabb látókörűvé tenni.

Az istentiszteleti zene természetesen nem független jelenség: terét, kibontakozási lehetőségeit a liturgia szabja meg. Ezért többszörösen is szerencsés, hogy a *Liturgikus sarok* után szólalhatunk meg e hasábjain. Világossá teszi ugyanis azt, hogy hol a zene helye a keresztény istentiszteletben.

Lássuk, *Luther Márton* hogyan gondolkodik erről. Az ő felfogásában a zene elsősorban *creatura*, tehát Isten teremtménye, és csak másodsorban művészet. Minden művészetet, de különösképpen a zenét annak a szolgálatában szeretné látni, aki azt teremtette és nekünk adta.

CANTATE

Ein feste Burg ist unser Gott

Csak akkor látja értelmét, ha nem csupán érzeinkre ható, gyönyörködtető dolog, hanem Krisztusra vonatkozik, a megváltás fölötti örömet hirdeti – írja a *Babst-énekeskönyv* előszavában. E gondolat hatására alakult ki az evangélikus gyülekezeti ének és egyházzene igehirdető karaktere, amely egyedülálló a keresztény felekezetek között.

E mérce segítsen minket abban, hogy minden elénk kerülő témával a megfelelő módon és súllyal tudjunk foglalkozni! Kérjük is Olvasóinkat: megjegyzéseikkel, esetleges témajavaslatokkal járuljanak hozzá ahhoz, hogy ismét igaz lehesen: az evangélikus egyház éneklő egyháza!

„Dicsérjétek az Urat!” – a már idézett 149. zsoltár utolsó versével hívja és várja Önöket a helyre a következő hetekben-hónapokban a rovat felelőse:

■ ECSEDI ZSUZSA

MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Technikai szám: 0035
www.evangelikus.hu

Alapkőletétel

◀ Folytatás az 1. oldalról

Több lehetőséget megvizsgálva úgy döntöttek, hogy a legkedvezőbb megoldás az, ha a szakközépiskolával közösen építik fel az új gyülekezeti házat, illetve bővítik a kollégiumot a Zrínyi utcai ingatlanon. A telken 1989/90-ben csak részben épült meg az akkor még városi fenntartású szakközépiskola kollégiuma; most az eddig beépítetlen részén indult meg az építkezés. A terveket Vincze Csaba építészmérnök készítette, aki a kollégium épületét is tervezte egykor.

Az első feladat a meglévő kollégium-épület és a telek megvásárlása volt; ezek Kőszeg város tulajdonát képezték, mert a fenntartó Magyarországi Evangélikus Egyház az iskola 2001. évi visszavétele után csak használatba kapta az épületet. Az országos egyház tehát 2005-ben megvásárolta a meglévő ingatlant, az egyházközség pedig a rá eső telekhányadot.

Az új épület elkészültével a kollégium az egykor elmaradt tanulószobákkal, közösségi és kiszolgálóhelyiségekkel bővül majd. A lelkesítő hivatalt, lelkészlákást és gyülekezeti helyiségeket magába foglaló új gyülekezeti ház felépülésével pedig megkezdődhet a Gyöngyös utcai konventház teljes egészében szeretetotthonná való átalakítása is, így a 2001 óta a gyülekezeti helyiségekkel és lelkészlakkal egy fedél alatt működő otthon bővítése szintén megoldódhat. Iskola és kollégium, gyülekezeti ház és szeretetotthon öleli majd körül a belső udvar zártságában megbúvó – a türelmi rendelet nyomán épült – templomot.

A hálaadó istentisztelet szolgálatára Ittész Jánost, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspökét, a gyülekezet korábbi lelkészét – aki közel két évtizeden keresztül szolgált az Alpokalján fekvő kisvárosban – hívták meg. A püspök igehirdetésében az ünnep evangéliuma, Lk 24,13–35 alapján az emmausi tanítványokról szólt; azt a Krisztust hirdette az ünnep gyülekezetnek, aki hallótávoltságban van tőlünk, és aki útítársunk életünk útján. Ő közvetíti felénk türelmesen Isten irgalmát és szeretetét, és ő az élet kenyere, a szentség szerzője.

Az istentisztelet után a gyülekezet átvonult az építkezés Zrínyi utcai helyszínére, hogy az alapkőben elhelyezzék a munka megkezdéséről tanúskodó okiratot. A dokumentumot ellátta kézjegyével az egyházkerület püspöke, illetőleg az épület tervezője, valamint az iskola igazgatója, Király Csaba, továbbá Baranyay Csaba lelkész és Koczor Lajos egyházközségi felügyelő.

■ MENYES GYULA

Krisztusért járva követségben

► Gyülekezeti szolgálatra felkészítő alkalmat tartottak megválasztott és újraválasztott tisztségviselők számára április 8-án a gyúrói evangélikus templomban. Az összejövetelen Bencze András, a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese Szolgálat Krisztusban címmel tartott előadást, majd a jelenlévők a gyülekezeti teremben megbeszélték a hallottakat. A rendezvény végzetével a helyi lelkész, Süller Zsolt, valamint néhány résztvevő válaszolt a kérdéseimre.

– Mi ösztönözte arra, hogy megszervezze ezt az alkalmat?

– Az egyházunkban zajló általános tisztújítás csupán részben motivált – mondja Süller Zsolt. – A másik ok az volt, hogy gyülekezetünk nem sokkal ezelőtt lett társult egyházközséggé. Szerettem volna, ha ebben az új helyzetben a régi és az új tisztségviselők tisztábban látják feladataikat, ha erősödik közöttük az összetartás. Ezenkívül úgy éreztem, hogy fiatal lelkészként nekem is szükségem van még arra, hogy meghallgassam, mit mond esperes úr az egyházi szolgálatokról, és hogy tanuljak mindabból, ami itt elhangzik.

Takács János presbiter, Gyúró (82)

– Ha jól tudom, már negyedszázada tölt be presbiteri tisztséget, mégis nagy odafigyeléssel hallgatta az előadást. Mit jelent az Ön számára ez a szolgálat?

– Sok örömmel és sok gonddal jár. Nagy a felelősség. Ha néha kicsit fáradt vagyok is, nagyon jólesik, hogy gondolnak rám, számolnak velem, és kikérik a tanácsomat. Szeretném átadni a tapasztalataimat a fiataloknak.

Kitzinger István presbiter, Tordas (23)

– Fiatalon lett egyházközségi testületi tag. Hogy éli meg, hogy presbiteri teendőket bízta Önre?

– Nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy megválasztottak. Tulajdonképpen velem folytatódik a családi hagyomány, hiszen már a nagyszüleim is presbiterek voltak. Abban biztos vagyok, hogy amint egykor nekik, úgy most nekünk, nekem is akad bőven tennivalóm. Gyülekezetünkben sok elvégzendő munka van: a lelki építkezés mellett például a szó szoros értelmében vett felújítási munkák várnak ránk.

Kardos Andrea presbiter, Tordas (24)

– A most első ízben megválasztott presbiterek egyikéként milyen útmutatást visz magával a mai alkalomról?

– Az a mondat maradt meg bennem, hogy mindannyiunknak meg kell találnunk a magunk feladatát. Velem együtt öt fiatal választottak be a testületbe, és a többiek nevében is mondhatom, tervekkel és ötletekkel tele – gondolok itt például a pályázatfigyelésre – kezdünk neki a munkának. Hiszem, hogy az idősebbek nem bánják meg, hogy bizalmat szavaztak nekünk.

Márkusné Varga Judit felügyelő, Tordas (42)

– Az előadáson elhangzottakból mit épít be szolgálatába?

– A hallottak emlékeztetettek egy nagyon fontos dologra, amelyet nem lehet elégyszer ismételni. Nevezetesen arra, hogy míg az egyházszervezet alulról felfelé építkezik, tehát embertől indul, és Isten felé halad, addig a szolgálat felülről lefelé, tehát Istenből kiindulva kell, hogy történjen. Kinek-kinek ebben a kontextusban kell látnia a feladatát.

Kelemen Józsefné, Gyúró (72)

– Elárulta, hogy Ön nem a megválasztott tisztségviselők egyike, „csupán” érdeklődőként vett részt az összejövetelen. Hogy érezte magát, és mit visz haza az elhangzottakból?

– Nagyon jól, örülök, hogy itt lehettem. Nem is volt kérdés, hogy eljőjék-e, hiszen a gyülekezet az életünk része. A férjem a nyolcvanas évek végétől kezdve látta el a felügyelői feladatokat, én pedig szívesen segítettem neki mindenben, amiben csak tudtam. Ma este az elmondottakból azt szűrtem le, hogy miközben ki-ki a maga helyén végzi a szolgálatát, az esetleg adódó problémákat testvéri módon kell megoldani, nem szabad megsértődni, aztán pedig erre hivatkozva abbahagyni a munkát... Ez lenne a legegyszerűbb; de a mi dolgunk az, hogy szívvel-leléssel, jó lelkiismerettel tegyük azt, és ami Isten előtt kedves, és keressük gyülekezetünk javát.

■ – GAZDAG –

FOTO: BOTTA DÉNES

Passiójátékkal segítette elmélyülni a lelki feltöltökezésre vágyó gyülekezetet a kelenföldi evangélikus gyülekezet ifjúsági csoportja. A nagyszombaton bemutatott darabot a csoport egyik tagja, Basa István írta és – Abaffy Zoltán közreműködésével – rendezte is. A fiatalok lendületesen, változatos zenei aláfestéssel, gazdag fénytechnikával, olykor narratíván, olykor „lelassított” tömegjelenettel tolmácsolták Jézus szenvedésének, halálának és feltámadásának történetét. A templomter egészében zajló passiójáték – például a tanítványok padból való elhívása vagy a szenvedő Jézus keresztthordozása – mindenki számára közelebb hozta a húsvét mondanivalóját és örömeit.

■ B. E.

„Jézus él, és előttünk jár”

„Jézus él, és mindenütt előttünk jár életünk útján” – hangsúlyozta Ittész János, a Magyar Evangélikus Egyház elnök-püspöke húsvéti üzenetében Győrött a nádorvárosi evangélikus templomban.

„A keresztény gyülekezetek fennállásuk óta nehéz helyzetben vannak, hiszen nincsen egy olyan biztos pont, ahová kegyelettel elzárandozhatnának, és halottak napján megkoszorúzhatnák Jézus Urunk sírját. Mert a sír üres” – mondta. „De – folytatta – húsvét üzenete éppen ez: »Jézus Krisztus él, és előre megy Galileába, ott várja a tanítványokat.«”

A püspök szerint a húsvét titka emberről és Istenről szól: az ember nem fogható; csak az írásokból, az evangélisták elbeszéléseiből

▶ MTI

tudjuk, mi történt, és bizonyosságot csak a hit által nyerhetünk.

Ittész János kiemelte: szükségünk van a feltámadott Jézusra, a megváltásra. Ha igaz a feltámadás, akkor egészen másnak tűnik az egész élet; akkor értelmes a szenvedés, ami a mulandóság alá szorított állapotban értelmetlen és céltalan. Akkor igaz az, hogy a tegnapi gyűlölet, a tegnapi bűn a múltban maradhat, mert van bocsánat. Akkor igaz, amit hirdettek Jézusról, hogy ő az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit, és akkor igaz az is, hogy a múlt lelkünkbe rakódott terheitől van megszabadulás, és van reménység. Tehát a sorsunk nem egy halott, hanem egy élő Jézus Krisztus kezében van.

Déli harangszó Paksról

A jövő héten (április 24–30.) minden délben a paksi evangélikus templom nagyharangja szól a Kossuth rádióban.

Paks Tolna megyei város a Duna jobb partján, a fővárostól 110 kilométerre délre. A település az Árpád-korban királyi birtok volt. Első írásos emléke 1333-ból való, amelyben Pókus Lőrinc nevét jegyzi a pápai adóösszeírás, egy évvel később pedig Paks Andrást említi, aki egyházi tizedet fizet.

A paksi evangélikusok első imaházát 1795-ben szentelték föl. A ma látható, klasszicista stílusban készült templom már a harmadik a felekezet történetében; 1884-ben épült fel Horváth Sándor lelkész kezében. Negyvenkét méter magas tornyában három harang lakik. A délidőben megszólaló 1125 kilós harang Seltenhofer Frigyes soproni öntödéjében készült 1929-ben.

▶ Forrás: RTV Részletes

Koncentráció vagy megszegényítés?

ÉGTÁJOLÓ

Nagyapóteken kora délután kezdem írni ezeket a sorokat. Már mögöttem van a nagycsütörtök esti és a nagypéntek délelőtti ünnepi szolgálat, és vár még rám néhány feladat húsvét ünnepnapjain. Itthon, a győri gyülekezetben, de egykori kőszegi gyülekezetünkben is, ahol az új gyülekezeti ház és diakotthoni épületszárny alapkövét helyezük el húsvét második napján. Évtizedek tapasztalatai és az éppen mögöttünk lévő ünnepi alkalmak is alátámasztják gondolataimat, amelyek évről évre, különösen is az éppen esedékes nagyünnepnek táján foglalkoztatnak.

Nem új jelenségről van szó. Már évtizedekkel ezelőtt elkezdődött, és nem is csak a mi egyházunkban. Az utóbbi másfél évtizedben csak felgyorsult a folyamat. Természetesen az is lehetséges, hogy nem egyformán vélekedünk róla; sőt az is lehetséges, hogy vannak, akik nem feltétlenül tartják negatívnak ezt a jelenséget. Én magam nem tartozom kö-

zékük. Meggyőződésem, rossz irányba haladunk.

Most veszem észre, még le sem írtam, hogy valójában mire gondolok. Ünnepi-inkről, ünnepi szokásaink változásairól van szó. Ha soraim olvasása közben, kedves testvéreim, végiggondolják az éppen csak elmúlt ünnepek folyamán szerzett tapasztalataikat, talán egyetértenek velem.

Mindegyik többnapos – régi kifejezéssel: sátoros – ünnepünkre jellemző, hogy az ünnep egyik napja vagy éppen csak egyik alkalma lesz kiemelkedően hangsúlyos. És ezzel együtt jár az ünnep többi napjának és alkalmának háttérbe szorulása vagy akár mellékké válása is. Ez pedig azt jelenti, hogy valami elvész az egész ünnep, ünnepkör fontos üzenetéből.

Az persze igaz, hogy mindig is voltak úgynevezett nagyünnepi keresztények, akik évente egy alkalommal vesznek részt a kiválasztott, számukra kedves alkalmon, és ezzel letudják egész évi vallásos kötelezettségüket. Bár ezeknek az egyháztagjaink száma is nőtt az utóbbi időben, én most mégsem rájuk gondolok elsősorban. Főként azokra az – egyébként több-kevesebb rendszerességgel istentiszteletre járó – gyülekezeti tagjainkra gondolok, akik mindegyik nagyünnepünkhöz kiválasztják az egyik napot, az egyik istentiszteletet, s ha azon

ott voltak, úgy gondolják, teljesítették ünnepi kötelezettségüket. Karácsonykor a szenteste, a nagyheti-húsvéti ünnepkörben a húsvétvasárnap istentisztelet, pünkösdkor – ha még egyáltalán nagyünnepnek tartják, akkor – természetesen ismét csak az ünnep első napja a kiválasztott alkalom. Karácsony két ünnepnapja, nagycsütörtök (az úrvacsora szerzésének ünnepe), nagypéntek (Jézus Krisztus keresztthalálának napja), húsvét egyre inkább rangvesztetté lesz. Nagyszombat pedig (amelyen egyházunkban a Megváltó eltemetésére és sírban fekvésére emlékezünk) már ki tartja számunk rendszeresen templomba járó híveink közül is?!

Amikor több évvel ezelőtt megkérdeztem egyik hittestvérünket, miért csak egyszer találkozunk a sok alkalmat kínáló ünnepi időszakban, így válaszolt: a mai világban már nincs idő az ünnepekre, ebben a hajszás világban koncentrálni kell megélni még vallási ünnepeinket is. Mélységesen elszomorodtam. E testvérem miatt is, de elsősorban azért, mert hirtelen megértettem: tulajdonképpen olyan jelenségre mutatott rá, amelyre addig nem figyeltem fel tudatosan.

Koncentrált ünneplés. Talán ez is mai korunk egyik újabb keletű terminus technicusa, szak kifejezése. Nem tudok szabadulni

attól a sejtésemről, hogy ez valójában az egy alkalommal, sietve, legyünk túl rajta hamar színönimája. Az életünk legbelsőbb szférájába, hiteletünkbe is beférkőzött a szekularizáció keserű gyümölcse. Nem koncentráció, hanem megszegényítés. Valami elvész, és ennek következtében mi magunk leszünk szegényebbek.

Karácsonnyal, pünkösdrel kapcsolatban is hozhatnánk példákat, de most figyeljünk csak nagyheti ünnepeink sorsára. Sajnos az már régen nem újdonság, hogy nagycsütörtök csak egy szűk réteg ünnepévé lett. Azoké, akik a belső maghoz tartoznak, a viszonylag rendszeresen úrvacsorázóké. De lassan már ennek az ünnepnek a sorsában osztozik nagypéntek, a hagyományosan legnagyobbnak mondott ünnepünk is. Sosem titkoltam azt a meggyőződésem, hogy amint egyre inkább háttérbe szorul hitünkben, kegyességünkben Jézus Krisztus keresztje, a bűntől és haláltól való megváltásunk és a bűnbocsánat ajándéka, úgy lesz egyre felszínesebbé és – súlypontja elvesztése miatt – egyre bizonytalanabbá kereszténységünk.

Húsvétot csak az tud Isten akarata szerint ünnepelni, aki a keresztől szóló beszédet is megértette! Húsvét nem helyezi hatályon kívül a keresztet, hanem igazolja. Így énekeljük ezt egyik húsvéti énekünkben: „Nem sötét a keresztfa

már, / Húsvét után fényárban áll.” (Ef 2,19,4) Elválaszthatatlan egymástól a két félmondat, amelyet az apostolok egy lélegzettel mondtak ki: „Jézus Krisztus halálra adott bűneinkért, és feltámasztatott megigazulásunkért.” (Róm 4,25) Sőt hozzátehetjük a Filippi levél Krisztus-himnuszának tanúságtételét is: azért magasztalta fel őt Isten, mert engedelmes volt a kereszt-halálig (Fil 2,8–9).

Húsvétot ünnepelni nagypéntek nagyünnepként való megélése nélkül nem ünnepkoncentráció, hanem megszegényítés. Megszegényítése Krisztus véltámasztásának, a teljes evangéliumnak, megszegényítése egyházunk tanításának és az üdvözítő Krisztus-hitnek.

„Jól vigyázzatok tehát, testvéreim, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak.” (Ef 5,15–16)

Ittész János püspök Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Az egyházak után politikusok is jogorvoslatot kérnek az Alkotmánybíróságtól

► A kormány semmibe veszi az Alkotmánybíróság döntéseit – hangzott el április 13-án az Országgyűlés képviselői irodaházában tartott sajtótájékoztatón, amelyre dr. Balsai István, dr. Salamon László és dr. Semjén Zsolt képviselő hívta meg az írott és elektronikus sajtó munkatársait. Az összejövetelen jelentették be, hogy a három politikus az egyházi iskolák és szociális intézmények védelmében beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz (AB).

Mint ismeretes, a három legnagyobb hazai történelmi felekezet április 3-án fordult közös beadvánnyal az Alkotmánybírósághoz, nehézményezvén, hogy a kormány az ez évi költségvetési törvényt, illetőleg a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvényt az egyházak és egyházi intézmények rovására módosította. Erre a jogorvoslati kérelemre „rímel” a három politikus beadványa, amely részben a vatikáni szerződésre, részben pedig korábbi alkotmánybírói döntésekre alapozva tartja diszkriminatívnak, illetőleg alkotmányellenesnek a törvény módosítást.

vény nemcsak az oktatási, illetve szociális intézményeket hozná hátrányos helyzetbe, de akadály lehet annak is, hogy – állami megfélemlítőjével ellentétben – költségvetési támogatásban részesüljön egy nyilvános egyházi könyvtár, közművelődési intézmény vagy múzeum. A kereszténydemokrata politikus az összejövetel végén még azt is hangsúlyozta, hogy valójában alapvetően nem is az egyházakról van szó. Ők az emberek személyes, szabad döntésének biztosításáért kérik az AB védelmét ebben a nem politikai, hanem tisztán emberjogi kérdésben. Azt szeretnék, hogy az Alkotmánybíróság „állapítsa meg a nem-

Dr. Balsai István, dr. Semjén Zsolt és dr. Salamon László

– Nem privilégiumokat kérünk az egyházak számára, csupán az egyházi és az állami intézmények között jelenleg meglévő különbségtételt megszüntetését – hangsúlyozta a sajtótájékoztatón Semjén Zsolt, rámutatva, hogy a tör-

zetközi szerződésből származó jogalkotási kötelezettség elmulasztását, és annak megszüntetéséről az adott költségvetési éven belül érvényesíthető határidő kitűzésével rendelkeznek”.

■ GAZSU

EMEIK-nagyhét

► Első ízben vett részt az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencián a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem elsőéves teológusa, Köpe Lília, akit benyomásairól kérdeztünk.

– Úgy hatott rám a helyszín, mintha hazám, Erdélyország mesevilágában járnék. Sötét fenyőerdők övezik a konferencia-központot.

az összetartozás tudatát és azt a szeretetet, amellyel testvér testvért lel föl az azonos anyanyelvet beszélő emberben. Úgy vélem, a határon túli magyarok identitás-

FOTO: VIRÁGH SANDOR

– Milyen benyomásokat szerezte az összejövetelen?

– Fontosnak tartom, hogy nem volt kötött ülésrend. Ez is kifejezte a központ mottóját: „Idegenként lépsz be, barátként távozol”. Ugyanakkor még nem vettem részt olyan alkalmon, ahol a generációs különbségek úgy eltűntek volna, mint itt. Meglepett, ahogyan az idősebbek hozzáálltak az ifjakhoz. A legfiatalabb konferenciázó még nem volt két éves, a legidősebb viszont már túl volt a nyolcvanon. Számos „törzskonferenciázó” kisgyerekként kezdte, ezen az alkalmon pedig már boldog anyaként vagy apaként jelent meg a saját csemetéivel.

– Milyen tanulságokat szűrtél le a beszélgetésekből?

– Nagyon pici a világ. Örömmel tapasztaltam, hogy a történelmi Magyarország legdélekeleti csücskében fekvő szülőföldemet és otthoni lelkészemet is ismerik Németországnak ezen a táján. A határon túlról való kerülés megerősítette

tudatának megőrzéséhez szervesen hozzájárulnak ezek a konferenciák. Magyarok és embernek megmaradni a globalizáló világ dzsungelében nem könnyű. Csak az értheti ezt meg igazán, aki húzamosabb ideig élt már távol a hazájától.

– Mi ragadott meg legmélyebben a konferencián?

– A nagycsütörtök esti istentisztelet. Gyertyafény mellett ültük körül a teacuccokból kirakott keresztet. Nekem ebben az áhitatos hangulatban igét kellett olvasnom. A meditációt és az úrvasoraosztást ifj. Joób Olivér lelkész tartotta – toloszékhez kötve. Ez volt életem legmeghittebb nagycsütörtöke. Az alázatnak és Isten tiszteletének ilyen megrendítő példájával még nem találkoztam. Sokáig ültem csendben, és bámultam a kicsi fényeket. S akkor hitelessé váltak számomra Jézus szavai: „Elég nekem az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9)

■ P. K.

Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv 2005

Idén is megjelent a Keresztény-Zsidó Társaság évkönyve, amely évről évre nagyobb terjedelemben és egyre gazdagabb tartalommal örvendeztet meg széles körű olvasótáborát. Huszonhat szerzője több nyelven, természetesen főleg magyarul közel elsősorban vallási, de irodalmi, történelmi és szociológiai tárgyú tanulmányokat is.

Benyik György tanszékvezető professzor (Szegedi Hittudományi Főiskola) a Tóra korai keresztény értelmezését elemzi, Borsányi-Schmidt Ferenc, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem (ORZSE) docense a haszidizmust ismerteti; Domonkos István önéletrajza igazi 20. századi magyar zsidó sors. Fabiny Tamás püspök, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszékvezető professzora Júdásnak a zsidó szépirodalomban való megítéléséből válogat, a század legjobb zsidó íróit hozza példának. Halmos Sándor docens (ORZSE) Brück Gyula debreceni zeneszerzőnek állít emléket. Haraszti György, az ORZSE tanszékvezető professzora a Budán felavatott Igazak Falát üdvözlő, hangsúlyozva, hogy az általa is közölt lista – amely sok ismert nevet tartalmaz – még nem teljes; Pokorni Zoltán, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség alelnöke szép beszédet mondott az avatáskor, amelyet szintén olvashatunk a kötetben.

Hidvégi Márton egyetemi tanár a nagyközönség által is jól ismert kutatói munkásságából Márton Áron püspök betegségét mutatja be. Jakab Attila vallástörténész keresztény teológiai irányzatokat vázol, Kalota József érseki vikárius a hazai ortodoxia képviselőjeként írt az évkönyvbe. Karasson István, a Károli Gáspár Református Egyetem tanszékvezető professzora Ézsaiás próféta alakját emeli ki a történelmi homályból, Kármán

György, az ORZSE tanszékvezető professzora az európai felvilágosodásnak a zsidó liturgikus zenére gyakorolt hatását vizsgálja, sok érdekes példával. Lebovits Imre a múlt kezdetét és végét keresi önéletrajzában, Lichtmann Tamás professzor pedig a zsidó irodalom jövőjét, sok idézettel, tisztázva a fogalmakat.

Németh Pál református lelkész, főiskolai docens az iszlám misztikával foglalkozik, Oláh János, az ORZSE docense Jónás történetét eleveníti fel a midrásokból. Nándorfehérvár évfordulója ad aktualitást a Kapisztrán János korábbi tevékenységével foglalkozó írásnak. Schöner Alfréd főrabbi, az ORZSE rektora a 21. század eleji magyar zsidó család különleges problémáit taglalja, amelyeket a soa és a diktatúra évtizedei okoztak, felcsillantva a jövő reményességét. Gondolatébresztő tanulmánya héberül is olvasható a kötet végén. Staller Tamás rektor-helyettes az európai judaizmushoz fűző kulturális reflexiókat, Szécsi József, az ORZSE docense az imádság történetébe vezet be olvasóit – angolul is.

Szigeti Jenő adventista teológiai professzor Michnay László lelkésznek állít emléket, aki a nehéz időkben kiállt az üldözöttekért. Tokics Imre, az Adventista Teológiai Főiskola dékánja Jeremiás szimbolikus cselekedeteit idézi fel. Török Csaba katolikus lelkész a hit szemszögéből vizsgálja kultúrák pluralizmusát és párbeszédét – német nyelven is.

Mint látható, széles skálán mozognak a kötet írásai, sok tárgyat ölelnek fel, de a célja mindegyiknek közös: előmozdítani egymás megismerését és a különböző felekezetek közötti megértést. Ezt a nemes gondolatot szolgálja az idei Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv is!

■ RÓBERT PÉTER

Pészah ünnepe

► A zsidóság a pészah ünnepét Niszán hónap 15. napjának előestéjétől, azaz 14-étől a hónap 21. (Izraelen kívül a 22.) napjáig tartja. A pészah a tavasznak, a természetújulásnak, valamint a kovásztalan kenyérnek az ünnepe, amikor a zsidó nép az Egyiptomból való kivonulásra, a rabszolgaságból történt szabadulásra is emlékezik.

A történetet – Izrael elnyomását, Mózes és Áron isteni küldetését, a fáraó kérlelhetetlenségét, az Egyiptomot sújtó tíz csapást, majd a zsidók megmenekülését – Mózes második könyvének első tizenöt fejezete írja le. A pészah elnevezés is innen ered (szó szerint az elkerülés ünnepe); arra utal, hogy a kivonulás előtt a tizedik csapás – az elsőszülöttek halála – elkerülte a zsidók házáit.

Az ünnep hét (Izraelen kívül nyolc) napig tart. A régi időkben ugyanis a hónapok kezdetét jelző újhold megjelenését Jeruzsálemben figyelték, s arról sürgősen értesítették a többi hitközséget. Az Izraelben élő zsidók nappal füst-, éjjel tűzjelleggel továbbították távolabb – például Babilonban és Perzsiában – élő testvéreiknek az újhold beköszöntésének hírért, de ellenségeik hamis jelekkel megzavarták őket. Ezután lovas futárok vitték a hírt, ám idővel ezt is megakadályozták, ezért a bizonytalanság miatt sokáig ketős ünnepet (két szederestét) tartottak. A 4. századtól kezdve a tudósok már pontosan ki tudták számítani a jeruzsálemi újhold időpontját, de hagyománytiszteltől megmaradt a két szeder.

Pészah a szabadság ünnepe is; ilyenkor az emberi szabadság teljességét hirdetik. Az ünnep a szederestével kezdődik: szertartásos, meghatározott rend szerint zajló családi étkezés – egyfajta szeretetvendégség – keretében dramatizálva felidézük a kivonulás történetét. A szederasztal terítéke és étkei szimbolikus jelentéssel bírnak. Az ünnep hét (nyolc) napja közül az első a kivonulásra, az utolsó pedig a Nádas-tengeren való átkelésre emlékeztet (a közbéso napok úgynevezett félünnepek). Ez volt az a tenger, amelyen Isten száraz lábbal átvette a zsidókat – az őket üldöző egyiptomi sereget viszont elpusztította. A pészahi istentisztelet rendje is kötött, az első napi harmatért való imától kezdve az utolsó napi Mázkirig, az elhunytakért mondott imaig.

A zsidó húsvét egy másik elnevezése „a kovásztalan kenyér ünnepe”. Ugyanis amíg tart, nem szabad kovással készült kenyeret enni, sőt pészah előnapjára minden kovászos élelmiszert el kell távolítani a házból. Pészahkor kizárólag erre a célra fenntartott főzőedényeket, tálakat-tányérokat szabad használni (a nagyon vallásos zsidóknál erre az ünnepre külön konyhát tartanak fenn). A rabbinikus szabályozás szinte kórházi sterilizálást ír elő erre az időszakra, így a zsidó nők rituális tavaszi nagytakarítást végeznek.

A zsidók ilyenkor csak kovász nélküli tésztaféléseket fogyasztanak, ez a pászka (héberül) vagy macesz (jiddisül). A pászka lisztből és vízből készült, gyorsan süttető ostyaféleség. A bibliai magyarázat szerint Egyiptomot elhagyva nem volt idő a kenyér megkelesztésére, a zsidók keletlenül, kovász nélkül vitték magukkal a tésztát. A maceszt „lehem óni”-nak, a „nyomorúság kenyérének” is nevezik, ami arra utal, hogy a szolgaság éveit alatti is ezt fogyasztották.

Magyarországon, Erdélyben a 16. században jött létre a székelj zsidóság, a szombatosok hitfelekezete. Már ők is megemlékeztek a zsidók egyiptomi kivonulásáról („pogácsás ünnep”), s megültek a szederestét is.

A pészah és a húsvét időpontja kezdetben egybeesett. A 2. századtól kezdve a húsvét egy héttel a zsidó ünnep után került, a formális szétválasztást pedig 325-ben a niceai zsinat végezte el. A Gergely-naptár szerint az idén április 12-én este kezdődött a zsidó húsvét.

■ BOGNÁR ANNA

Pályázat óvodavezetői állásra

A Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a Szivárvány Evangélikus Keresztény Óvoda vezetői állására.

A pályázat feltétele:

- legalább 5 éves óvodapedagógusi gyakorlat
- vagy evangélikus lelkészi végzettséget igazoló oklevél és legalább 5 éves közoktatási intézményben szerzett hitoktatói gyakorlat;
- keresztény elkötelezettség, legalább 5 éves aktív evangélikus gyülekezeti tagság;
- konfirmáció, lelkészi ajánlás.

A pályázat benyújtásának határideje: 2006. május 31.

Az állás elfoglalásának ideje: 2006. augusztus 1.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről: Nagytarcsai Evangélikus Lelkészi Hivatal, 2142 Nagytarcsa, Szezhlo Gábor u. 1., Baranka György lelkész; tel.: 28/450-177, 20/824-3841; e-mail: gbaranka@freemail.hu.

Számítógépes oktatás lelkészek és segítők részére

A 2006 tavaszára korábban meghirdetett tanfolyamok közül néhányat lemondunk, és új időpontokat hirdetünk meg. Az eredeti időpontban nem tartjuk meg a Szöveg 1., Szöveg 2., Sűmi és Linux elnevezésű tanfolyamokat, részben a jelentkezők alacsony száma, illetve időpontütközés miatt. A szövegszerkesztési tanfolyamokra új időpontokat hirdetünk meg:

2006. május 11. – Alapfokú szövegszerkesztés (Szöveg 1.)

A szövegszerkesztést rendszerbe állítva magyarázzuk el. Nemcsak az egyes gombok és menüpontok jelentéséről lesz szó, hanem a helyes munkamenetről és a szövegszerkesztés logikájáról, formázási egységeiről is.

2006. május 18. – Haladó szövegszerkesztés (Szöveg 2.)

A Szöveg 1. tanfolyam anyagára építve összetett feladatokat hajtunk végre, illetve a hozzájuk szükséges eszközök használatát tanuljuk meg: fejlécek, sablonok, stílusok használata és körlevelek készítése.

A tanfolyamok egynaposak, 9.30-tól 17 óráig tartanak. Helyszín: az Üllői út 24. szám alatti épület 2. emeleti tárgyalója.

Előzetes jelentkezés szükséges Csüllög Péter rendszergazdánál (tel.: 20/8242-012, e-mail: Peter.Csullog@lutheran.hu).

Egy tanfolyamon legfeljebb 10 fő vehet részt. A tanfolyami díj (mely az ebédet is magában foglalja) 2500 Ft. Az útiköltséget a résztvevők állják vagy gyülekezetük fizeti (az országos egyház nem nyújt költségtérítést).

A gépkocsival érkezőknek sajnos nem tudunk parkolási lehetőséget biztosítani az Üllői út 24.-ben. Parkolás céljából javasoljuk a városszéli nagyobb parkolókat, majd a tömegközlekedés használatát. A környező utcák örzött parkolóiban korlátozott számban, díjfizetés ellenében lehet parkolni. Örzött parkoló található a Mária utcában, a Bródy Sándor utcában és a Corvin mozi mögött.

Amerika történelmi arca

A Wass Albert-életműsorozat egy kevésbé ismert gyöngyszeme

► A marosvásárhelyi Mentor Kiadó gondozásában számos értékes Wass Albert-kötet jelent meg a szerző életművét közlő sorozat részeként. Nemcsak azért érdemes megvásárolni e köteteket, mert a kiadó az erdélyi magyarok szociális támogatására használja fel a bevételt, hanem azért is, mert a sorozat révén számos kevésbé ismert vagy eddig csak angol nyelven megjelent könyvet is olvashatunk a szerzőtől. Például az *Eliza és a ház, amit Jacob épített* című kétkötetes regényt, mely az Egyesült Államok történelmének egy szelével foglalkozik igen olvasmányosan.

A második világháború után fennálló politikai viszonyok között nem látták volna szívesen sem Magyarországon, sem az időközben Romániához csatolt Erdélyben a „fasisztának” bélyegzett író. Wass Albert az emigránsok keserű kenyerét ette az Egyesült Államokban, s bár magyarságát és Erdély-szeretét ott is megőrizte szívében, sosem tagadta, hogy hálás volt az őt magyarként befogadó országnak. Hálája kézzelfogható jeléül nem kizárólag a magyarság történelmével foglalkozó regényeket írt, hanem amerikai témájú történelmi regényeket is – az amerikai olvasóközönségnek, angol nyelven.

Az *Eliza és a ház, amit Jacob épített* című könyvvel a szerző méltó emléket állított a vadnyugat első telepesének, akik szinte a semmiből teremtek maguknak és családjuknak megélhetést és egzisztenciát. A két kezükkel országot építő puritán telepesek életfelfogását kifejezetten hűen tudta ábrázolni az író.

A szóban forgó könyv főszereplője – ahogy egy történelmi regényben illik – valószínűleg személy, Jacob Heatherington. A fő-

hős tizenhét éves korában az önálló sodás útjára lép, s elszegődik az Ohio folyó környékének legrátermettebb kereskedőjéhez, John Finkhez. Miközben Fink feleségével együtt a folyón lehajózik New Orleansba, hogy szénbányájának természetét eladja az ottani piacon, Jacobra marad a bánya.

Jacob keményen dolgozik, s munkájának eredményeképpen nagy haszonra tesz szert, mert jó áron eladja az általa kifejlesztett szenet az Ohión hajózó gőzöskéknek. Mikor gazdája visszatér, a nagy hasznot megosztja, és Heatherington önálló vállalkozásba kezd: saját szénbányát nyit.

A főhős életre szóló társra lel a folyóparti kisváros, Bell Air kocsmárosának nevelt lányában, Eliza Armstrongban, akit kétévnyi ismeretség és udvarlás után feleségül is vesz, miután a kislány édesanyja meghal. Eliza és Jacob nagyon boldogok együtt, s mindketten keményen dolgoznak. Jacob a bányájában, Eliza pedig otthon, az egyre növekvő gyermekesereg mellett. Munkájuk eredményeképpen az analfabéta bányászokból és az árva leányból egész Ohio partvidékének leggazdagabb házaspárja lesz. Gazdagságukat azonban nemcsak fényűző kasté-

lyuk, számos gőzöskék és szénbányájuk mutatja, hanem az a boldogság is, amelyet egymás oldalán találtak meg – annak ellenére, hogy szomszédaik és ismerőseik életük végéig lenézték őket származásuk miatt.

A két címszereplő története mellett felvillannak a 19. századi Egyesült Államok főbb történelmi eseményei. Szinte csak Eliza és Jacob egymás iránt érzett szerelme állandó, minden más változik. Az egykori poros telepes vidékből, Bel Airból fényes és gazdag nagyváros – Bellaire – válik. A főszereplők szemszögéből elhajtjuk át a nagy történelmi eseményeket, folyamatokat: az indiánok viszszerzárását, Észak és Dél megosztottságát, az észak-amerikai polgárháborút, a rabszolga-fel szabadítást, illetve azt, hogy a Heatherington család anyagi támogatásának köszönhetően még a vasút is eljut a városba.

Eliza és Jacob mindennapjait áthatja az Egyesült Államok telepesekre jellemző egyszerű, de mély vallásosság. A szerző a könyv történésein keresztül mutatja be, hogy az Egyesült Államokot olyan, többségükben protestáns telepesek hozták létre és építették meg, akiknek két dolgos kezük mellett maga az Úristen volt a legfőbb erejük (vö. Zsolt 127,1).

Wass Albert tehát regényében megmutatta az Egyesült Államok igazi, történelmi arcát, melyet a jelen Amerikájának ellentmondásossága ellenére is lehet szeretni – vagy legalábbis tisztelni. Azonban talán ennél is fontosabb mondanivaló az a zsolttáros által megfogalmazott tanulság, mely Eliza és Jacob Heatherington életéből is kiviláglik: „Aki lustán dolgozik, elszegényedik, de a szorgalmas munka meggazdagítja.” (Péld 10,4)

■ CHLADK TIBOR

Wass Albert: *Eliza és a ház, amit Jacob épített I-II. Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2005. Ára 1401 forint.*

Dísz tárgy vagy fegyver?

Beszélgetés a Balassi-kard alkotójával

► Minden évben február 14-én, Bálint napján adják át a lassan európai hírvé irodalmi díjat, a Balassi Bálint-emlékkardot az arra érdemeseknek. Az idén Csoóri Sándor költő, író, forgatókönyvíró és Lucie Szymanowska cseh műfordító vehetett át egy-egy szablyát. A kardot Fazekas József bonyhádi kardkovács-mester készíti.

Fazekas József több mint tíz éve foglalkozik egyedi megmunkálású kések, kardok, török kovácsolásával. Valamennyi művét hetekig formálgatja, edzi, csiszolja, maga készíti a pengét, a nyelet és a tokot is.

A március első hetében Budapesten megrendezett, *Fegyver, horgászat, vadászat* elnevezésű nemzetközi kiállításra inkább késeket hozott. Az egyik tör nyelét nézegetem. „Mamutagyar – mondja. – Rengeteg van belőle, elsősorban Szibériában.” Izmos, markos ember, könnyű elképzelni őt kötényben az üllő mögött, másfél kilós kalapáccsal a kezében...

– Hogyan kapta a megbízást a kard elkészítésére, és mikor került ki a keze alól az első darab?

– Egy újságíró barátom felhívott, hogy Balassi-díjat szeretne létrehozni, de még nem tudja, hogy mi legyen maga a díj. Mondtam, ha Balassi, akkor természetesen egy kard. Az első öt 1997-ben készítettem, a pengéjére pedig ezt marattam: „Ő én édes hazám, te jó Magyarország”. Az utóbbi években már kettőt készíték, mert általában egy költőt és egy Balassi-fordítót díjaznak. Természetesen nincs két egyforma Balassi-kard sem, hiszen mindegyik kézzel gyártott, egyedi darab. Egyébként pedig a végvári vitézek fegyverei között sem lehetett két tökéletesen egyforma.

– Miért és mikor kezdett kardkovácsolással foglalkozni?

– Mindig is érdekelt a fegyverek – de soha nem az, miként lehet használni őket, hanem inkább a technika, amellyel elkészíthetem. Az izgatott, hogy a 21. szá-

zad elején nem tudok megcsinálni egy olyan kardot, amelyet a 15. században naponta előállítottak. A technika fejlettebb, de a tudás elveszett. Persze nem ez volt az első foglalkozásom tizenhét évesen. A gimnázium után elektroműszerészként kezdtem dolgozni, de voltam villanyszerelő és eladó is. A rendszerváltáskor azonban munkanélküli lettem, és úgy gondoltam, ideje, hogy a saját lábamra álljak. Ahhoz, hogy egzisztenciát teremtsék, kellett jó tíz év, mert nem volt alap-
 A SZERZŐ FELVÉTELE

kém. Az első késeket MÉH-telepről összegyűjtött csapágygyűrűkből készítettem. Költsönkértem egy kovácstűzhelyt, volt egy üllőm, a műhelyben egy sapta pad meg egy közsörű. Apránként vásároltam hozzá szerszámokat.

– Honnan tanulta a szakmai fogásokat?

– Saját gyakorlatomból. Autodidakták módon képeztem magam, főleg a kardkészítésben. Késes szakma volt, de kardkészítő nemigen akadt. Én pedig nem apróztam el, rögtön a kardokkal kezdtem. Hadtörténeti kiadványokat, újságokat forgattam, de a legtöbbet a saját gyakorlati kudarcaimból tanultam. Sokszor abba akartam hagyni a dolgot, de aztán egy óra múlva újrakezdttem. Előfordult, hogy háromnapos munkámat tettem tönkre tizenöt másodperc alatt. Boszszantó, amikor kardot szeretnék, végül pedig két tör lesz belőle.

– Milyen kardokat rendelnek Öntől?

– A legnépszerűbbek a szamurájkardok, amelyeket a keleti harcművészetet gyakorlók keresnek. Ha valaki hosszabb ideig úzi ezeket, rájön, hogy ősi szamurájszaldból származik, és rögtön szükség lesz egy kardra – mosolyog. – Sokan keresik még a görögös pallost és a végvári szablyákat is, de nagyon sokféle kardot kértek már tőlem.

– Gondolt már arra, hogy művészi fokon ugyan, de mégiscsak gyilkolásra szánt eszközöket készíti?

– Ezt még az elején végiggondoltam. Imádkozom azért, hogy az én kardjaim a saját véreimen kívül másét ne ontsák. Munka közben ugyanis időnként véletlenül összekaszabolom magam. Ezeket a késeket, kardokat én nem szűrőeszközöknek, hanem műtárgyaknak látom, és a vásárlók is dísz tárgyként veszik őket. Reménykedem abban, hogy Isten nem engedi, hogy az általam készített kardokkal bárki is életet kegyeljen ki.

■ JÁNOSI VALI

A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJJAL KITÜNTETETT

Evangelium Színház

DUNA PALOTA

Budapest V., Zrínyi u. 5.

2006. május 5-én, pénteken este 7 órakor bemutatja

Hubay Miklós Egy faun éjszakája, avagy Hová lett a Rózsa Lelke?

című tragédiáját két részben.

SZEREPLŐK:

Nizsinszkij	Lénárt László
Romy, a felesége	Buzogány Márta
Emy, az anyósa	Borbáth Otília
Oktáv, az anyós férje	Bánffy György Kossuth-díjas kiváló művész
Ariella, négyéves kislánya	Csodó Lorin
Csincsilla (Gyagilev)	Kárpáti Tibor
Ballerino, a táncos (Lifár)	Szabó Péter
Wilson amerikai elnök	Bitskey Tibor Kossuth-díjas érdemes művész
Dr. Zara, a gyógyszálló igazgatója	Farkas Tamás
Marcus, a szálló portása	Gyurin Zsolt
Gorilla, Wilson testőre	Muci Sándor
Ismeretlen katona	Medgyessy Pál

Történik Sankt Moritzban 1919 április elején, nagyszombaton és a húsvétvasárnapra virradó éjszakán

Díszlet- és jelmeztervező: Huos Anna Mária

Zenei szerkesztő: Pacher Gréti

Koreográfus: Major Rita

Rendező: Udvaros Béla

TOVÁBBI ELŐADÁSOK:

május 7., 28. (vasárnap) – délután négy óra;

május 13., 20., 27. (szombat) – délután 3 óra;

június 4., pünkösdvasárnap – este 7 óra;

június 5., pünkösdhétfő – délután 3 óra.

Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, és kivételesen május 2-től hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (telefonszám: 1/235-5500). Helyárak: 1800, 1400, 1200 forint.

Színházunk huszonnegyedik bemutatóját láthatja most a közönség. Ezúttal egy újabb magyar remekmű, Hubay Miklós művét mutatjuk be. Hőse a 20. század első évtizedeinek világhírű táncfenoméneje, Nizsinszkij, akinek táncos maszkiájában Hubay Miklós szól hozzánk. Az ő keserveit siratja el, azokat a lehetőségeket, amelyekkel nem hagyták élni. E drámában mégis „táncol”, átmenti életünkbe a művészetet, azt a Hubay-Nizsinszkijt, aki volt, és aki lehetett volna. A *Hová lett a rózsá lelke?* rekvium és leszámolás; az író az örület és a téboly árkaik lépte át e drámai példázattal.

És mi teszi magyarrá? Hubay nemzeti hovatartozása, Nizsinszkij magyar felesége, az első világháború tragikus alakuló befejezése. A dráma sugárzásában a pusztuló, arcát vesztő Európa romjai alatt Nizsinszkijben Magyarország, a magyarság, ez a kis haza harcol léteért a belső örület és külső téboly szorításában. A döbling zseniális örülthöz hasonlítható Nizsinszkij tébolya. De míg az egyik a szabadságharc vére fojtása ellen tiltakozik, a másik a legalább olyan súlyos trianoni megtörettetés ellen. A tragédiát szatirikusan kíséri végig Wilson amerikai elnök világméretű blöfforgiája, mely Európának és az egész emberiségnek megváltást hirdet.

Végül a kettős cím értelmezéséhez: Debussy ismerte Nizsinszkijt, s az ő számára komponálta híres táncát (*Egy faun délutánja*). Párizsban ő táncolta a bemutatón. Carl Maria von Weber *Felhívás keringőre* című művében pedig ő táncolta a Rózsa Lelkét!

E gondolatok jegyében kérjük fel önöket – egy drámai táncra.

Budapest, 2006 tavaszán, húsvét után

ALBERT GÁBOR

Godspell – „Isten beszéde”

A *Godspell* című kétórás musicalt mutatja be országos zenei kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnázium diákszín-pada. Stephen Schwartz keresztény témájú zenés darabját dr. Lénárt Attila rendezte, és harminchárom 14–18 éves fiatal dolgozott a sikeren – köztük számos evangélikus is. Szeptember óta heti egy-két próbával készültek a tavaszi turnéra.

A történet egyszerű: közénk, ma élő földi emberek közé megérkezik Jézus, és tanít minket. Vannak köztünk, akik „beszólnak” neki, mások bántják, kinevetik, és ellene tesznek. Vannak azonban olyanok is, akik szívesen és örömmel fogadják tanítását. A darab végén – a közönséggel együtt – ők kerülnek többségbe.

Közben egyre-másra felcsendülnek azok az énekek, melyeket a hívő fiatalok már ismerhetnek: akár bibliaóráról, akár a Continental Singers szabadtéri műsoraiból vagy éppen híres musical-számokból. Az előadások célja az, hogy a bibliai történeteket és példázatokot közölje olyanokhoz is, akik nem vagy csak keveset jártak hittanra.

A csoport tizenhat szolgálatának néhány állomása Kiskunhalason kívül: Soltvadkert, Kecel, Tompa, Orgovány, Csurgó és Pécs. És ha a siker tapsban mérhető, akkor álljon itt egy adat: Soltvadkertben a visszatapsolás negyedórán át tartott!

■ K. L.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Kedves Gyerekek és Felnőttek!

Ebben az évben nagyon sokan egy tizenöt éves születésnap részesei lehettünk, lehetünk. De mennyi is az a tizenöt év? Mást jelent e kor például egy kutya, egy ember és egy tölgyfa életében. És attól is függ, soknak vagy kevésnek gondoljuk-e, hogy hol állunk éppen. Egy csecsemőt a kezünkben tartva el sem tudjuk képzelni, vajon milyen lesz majd tizenöt évesen. Idősebb fejjel visszaemlékezve pedig csak mosolygunk, hogy ennyi idősök is voltunk egyszer.

ma már az óvodai felvételiért, a 4-6-8 osztályos iskoláért is. Bugyutábnál bugyutább vetélkedőkre invitál a rádió, a televízió; az autószalokok, áruházak pompás nyereményekkel kecsegtetnek, harsog a reklám: még jobbat, még szebbet, még finomabbat stb.! Egy biblia- és hittanverseny önmagában is kihívás lehet a világnak, mert egészen más területen méri fel az ismereteket, a tudást, a felkészültséget. Am nem e dacos szándékkal ötlöttük ki. Sokkal inkább azt

Azt hiszem, ha országos hittanversenyről van szó – mert arról van ám szó! –, ez bizony szép kornak nevezhető. Születésekor szervezői, létrehívói izgalommal figyelték és várták, hogy életképes lesz-e a verseny, útjára tud-e indulni. De nemcsak várokoztak, hanem mindent meg is tettek annak érdekében, hogy élhessen. Sikerült!

A verseny ötödik születésnapján Börönte Márta lelkesítő így emlékezett vissza a kezdetekre: „1991 szeptemberében kaptam egy telefonhívást. Cserháti Péter keresett, a Mevisz elnöke, egy elnöki megbeszélésre invitált. Ezek voltak az első pillanatok az elinduláshoz. Itt bíztak meg ezzel a szolgálattal. Valami jót kellene szervezni a gyerekeknek – hangzott el a kérés. Itt született meg (...) az a gondolat, hogy legyen országos megmozdulás »hittanból«.

Megkezdődtek a párbeszédok és a segítőtársak felkutatása. Éreztük, és most is visszaemlékezés olvasóinak is éreznie kell, hogy valami nagy dolog indult el. Ilyen még nem volt eddig egyházunk történetében. Remélem, a volt és leendő versenyzők büszkéik magukra, hogy egy nem mindennapi esemény részesei voltak és lesznek. Közösen építjük ennek az útját. (...) Egy telefonbeszélgetésből egy jubileumi, országos megmozdulás lett. Egy parányi magból gyümölcsstermő fa termett.” (Börönte Márta: *Visszaemlékezés a múltra, kitekintés a jövőbe – Öt éves az országos bibliai és hittanverseny*. A Mevisz kiadványa, 1996)

És most, még kétszer öt év elteltével újra elmondhatjuk: „...miután pedig elvették, megnő, és nagyobb lesz minden vete-ményenél, és olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészket rakhatnak az égi madarak.” (Mk 4,32) Reméljük, odafészkelnek! Nagyon jó lenne emberként is Isten országát építeni.

A rendezvény tehát él, de máig újra és újra felmerül a kérdés, hogyan viszonyuljunk a versenyhez mint műfajhoz. Cserháti Péter, a versengés szülőatyja szintén tíz évvel ezelőtt így írt a főbb említett füzeten: „A versenyből egy kicsit mindannyiunknak elege van. »Versenyünk« a főiskoláért, egyetemért, jobb munkahelyért, előmenetelért, sőt

éreztük fontosnak, hogy ha rövid időre is, de »összehozzuk« az ország területén különböző körülmények között élő kis testvéreinket. Olyan közösségbe, amelyben a történések folyamatosan egy irányba – Jézus Krisztus felé – irányítják a figyelmet, s ahol a szórvány- vagy kisebbségi helyzetből érkező is sokakkal együtt élheti ezt meg.”

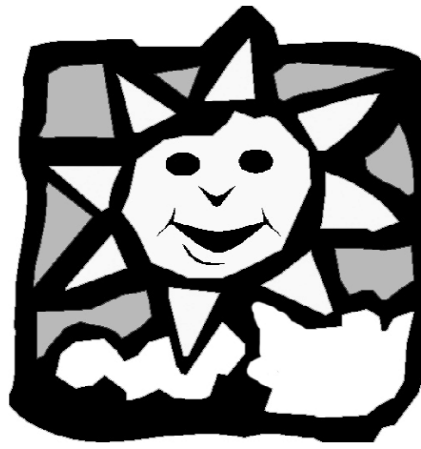
Azt hiszem, gyerekek és felnőttek, mindannyian, akik voltunk már országos hittanversenyen, átélhettük a sokaság élményét. Össze sem tudjuk számolni, a három forduló hány gyereket mozgató meg. Az országos fordulón 290 gyermek vett részt, akik az ország sok-sok részéből jöttek: 12 evangélikus iskolából és 32 gyülekezetből érkeztek a csapatok. Este, miután a bonyhádi kollégiumból mindannyian átszálltunk a templomba áhítatra, majd ugyanígy vissza, így szólt valaki: „Olyan nagy élmény volt látni, ahogy hosszú sorban vonulnak az evangélikus gyerekek!”

Egy-egy ilyen nagyszabású alkalomnak sok segítőtárs áll a háttérben. Tizenöt év alatt számtalan önkéntes dolgozott azon, hogy legyen verseny, és hogy rendben folyjon. Nagy köszönet illet mindenkit, aki az elmúlt években és idén tett valamit érte! Az ő munkájuknak az eredménye ez a tizenöt év!

Adja Isten, hogy minél több gyermeknek része lehessen benne az elkövetkező időben is. Isten éltesse a hittanversenyt!

■ M. E.

NAPOS oldalak

A mellékletet szerkesztette: MÁDY ERZSÉBET gyermekreferens

Gyerekszemmel az idei hittanversenyről

Az idei hittanverseny Bonyhádon volt március 17–18-án. Amikor a hosszú út után végre megérkeztünk, vacsorával fogadtak minket a kollégiumban. A finom vacsora után sietnünk kellett a templomba, áhítatra. Miután visszaértünk, ágyneműre vártunk, de jól éreztük magunkat, mert a hosszú várakozás közben csocsóztunk. Este nem tudtunk hamar elaludni, ezért éjfél után tértünk nyugovóra. Másnap reggel korán felkeltünk, mert mennünk kellett reggelizni, utána pedig áhítatra.

Áhítat után lehetőségünk volt lerajzolni egyet Péter története közül és azzal részt venni a rajzpályázaton. Mi az Ékes kapunál történt gyógyítást rajzoltuk le.

Alighogy végeztünk a rajzzal, 10 órakor kezdetét vette a verseny az iskolában. Annyian voltunk, hogy a folyosón kellett versenyezni. Nagyon jó volt és érdekes. Sajnos nem értünk el helyezést, de azért nagyon jól éreztük magunkat. A verseny után visszamentünk a kollégiumba, és egy kis idő múlva lementünk ebédelni. Az eredményhirdetéskor kaptunk egy sapkát, amit azóta is hordunk. Nemsokára hazaindultunk. Jó utunk volt.

Remélem, jövőre is ilyen jól fogjuk érezni magunkat.

■ KISS SZABINA, 4. osztály, Pápa

Amikor megnyertük a megyei hittanversenyt, nagyon örültünk. Én nem gondoltam azelőtt, hogy Péterről ilyen sok történet van a Bibliában. Megtanultuk mindent, azután még fel is osztottuk egymás között, hogy legyen olyan rész, ami nekem megy a legjobban.

Korán reggel, 5-kor keltem, mert nagyon messze van Bonyhád. A tisztelendő bácsi autójában bepótoltam egy kicsit az alvást, meg egymást is kérdeztünk odafelé az úton Péterről. Bonyhádon meglepődtem, hogy ilyen sok evangélikus gyerek van, akik mind versenyezni akarnak. Ekkor kezdtünk el igazán félni, de csak addig, amíg el nem kezdődött. A kiegészítő feladat nagyon nehéz volt, de a vízen járás tetszett. Végül nem tudtuk meg, hogy hányadikok lettünk, de jól éreztük magunkat.

Visszafelé a kocsiiban már nagyon vidámak voltunk, és mindent megbeszéltünk. Tisztelendő bácsi mondta, hogy azért kell Péterről tanulni, mert mi is Jézus tanítványai vagyunk. Jövőre is szeretnék menni.

■ NEDELICZKI DALMA, 5. osztály, Erdőkürt

Reggeli után 8 órakor áhítatra mentünk a kollégium dísztermébe, ahol énekelünk, beszélgettünk. Áhítat után 10 óráig még gyakoroltunk, majd a verseny következett. A feladatok különbözőek voltak. A gyorsasági feladatok során csak egyszer sikerült az első három közé bejutnunk. Voltak nehéz feladatok is, de inkább csak gondolkodni kellett rajtuk. Végigizgultuk a versenyt.

Déli tizenkét óra előtt 5 perccel engedtek el minket. Fél 1-kor ebédeltünk, és 14 órakor volt az eredményhirdetés. Először azokat a csapatokat sorolták fel, akik nem kaptak helyezést. Mi végül másodikok lettünk a tizenhárom csapatból. Kaptunk baseballsapkát, tollat, plakátot, ígés lapot, társasjátékot és egy jegyzetömböt is. Na és természetesen egy szép oklevelet, amit a kiskőrösi KIE-házban majd kirakunk a falra.

Hirdettek egy rajzversenyt is, de már nem volt időnk regisztrálni, pedig szeretnénk volna rajzolni is. Hazafelé dombok között, kanyargós utakon mentünk. Hála Istennek, nem történt baj. Végül fáradtan, de boldogan értünk haza.

■ BOLDOCZKI FANNI, KUTI ANNAMÁRIA, GUCSI MÁTÉ, 5-6. osztály, Kiskőrös

Visszaemlékezés a piliscsabai hittanversenyekre

Amikor először vettem részt Piliscsabán az országos biblia- és hittanversenyen, körülbelül másodikos lehettem. Nekem már rögtön az első ilyen alkalom nagyon tetszett, utána öt éven át majdnem minden évben ott voltam a hittanversenyeken.

A legnagyobb élmény számomra mindig az akadályverseny volt, nagyon élveztem, hogy kirándulással egybekötve, csoportokban újabb és újabb állomásokig kellett eljutni. Az egyes helyeken különböző játékos feladatokat kellett megoldani az előre kijelölt bibliai részletekkel kapcsolatban. Mindebből kiderülhetett az adott csapat felkészültsége is, kirándulás közben pedig jókat lehetett egymással beszélgetni vagy akár énekelgetni két állomás között.

Minden csapatnak volt egy vezetője is – általában a szervezők közül, hogy el

ne tévedjünk az erdőben vagy a kis utcák között. Voltak állomások a közeli hegyoldal erdejében és a környéken lévő utcácskákban is, így a verseny közben a környéket is megismerhettük. Volt, hogy a helyi mozgássérültotthon is meglátogattuk, ahol mindig nagy örömmel fogadtak minket, és sokat meséltek nekünk.

Amikor először voltam hittanversenyen, még nagyon kevés embert ismertem. A megmérettetés egyben nagyon jó lehetőség volt az ismerkedésre és a barátkozásra. Sok résztvevővel és az akkori szobatársammal máig is nagyon jó kapcsolatban vagyunk, és sokat találkozunk. Amikor pedig már gimnáziumba jártam, többen együtt készültünk a hittanversenyre, például közös bibliaolvasással.

Az esti áhítatok is mindig nagyon jók

voltak. Jó érzés volt, hogy mindenki, aki ott volt, az áhítatokon együtt volt, együtt énekelte. Az első estére az ország különböző pontjairól érkező csoportok általában rövid bemutatkozó műsorral is készültek, így megtudhattuk egymásról, hogy ki honnan, melyik gyülekezetből vagy iskolából jött.

Napközben általában jutott idő közös játékokra is a szabadban, legtöbbször a füves udvaron, néha pedig a szomszéd foci pályán is.

A konkrét helyezésekre, hogy mikor hányadik lett a csapatunk, igazából egyáltalán nem emlékszem. Valahogy mindig a közös élmények maradtak meg bennem leginkább, és azóta is mindig nagy örömmel emlékszem vissza a piliscsabai hittanversenyekre.

■ KOLBA GÁBOR (21 éves)

Az országos evangélikus bábverseny május 20-án, szombaton lesz a csömöri Petőfi Sándor Művelődési Házban. Az alkalom 10 órától délután 3 óráig tart. Szeretettel várunk minden érdeklődőt, nézőket is szívesen fogadunk!

Részletes információért a gyermekosztályhoz lehet fordulni.
Telefon: 1/486-3542, mobil: 20/824-5296.

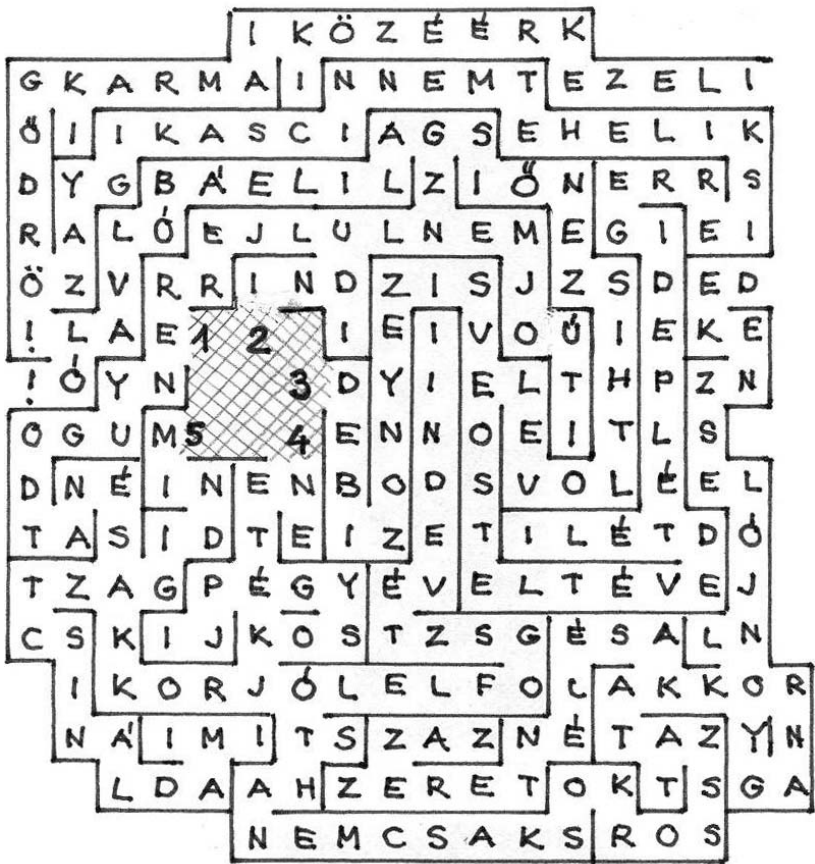
Hittanverseny feladatok – régen és ma

Íme, néhány feladat egy régebbi, illetve az idej hittanverseny anyagából (ez utóbbi Péterről szól). Próbáljátok megfejteni őket!

Labirintus

3–4. osztályosoknak

► A labirintusban az öt beszámozott kapun lehet útnak indulni. Az öt kapun elindulva további utakat is találsz, de csak egy helyes út van. „Ezt végigjárva” egy idézetet olvashatsz. Melyik ez a kapu? Melyik történetből való az idézet?

Mondatfejtés

5–6. osztályosoknak

► Fejtsd meg a mondatokat! Minden mondatot más-más logikával kell kiolvasnod. Melyik történetekből valók az idézetek?

- A) LDEEGBEMLATAEASHDÓAUZÍÉYNJFUEHCAKIÁMRAPT.
- B) MEN MEREMSI TZE ZA TREBME.
- C) Hittek sokan igét az hallgatták akik közül azok de.
- D) És sok utolsóból lesz első, ellenben sok elsőből lesz utolsó.

Történetkeveredés

► Történeteket fogunk olvasni. Nagyon furcsa történetek ezek, mert minden történet két másikból tevődik össze, így összekeveredtek bennük a bibliai szereplők is. Az a feladatotok, hogy szétválasszátok őket, azaz felismerjétek, hogy mely történetek keveredtek össze.

Kicsiknek

- 1) Egy férfi tusakodott Valakivel. Már hajnalodott, de nem akarta őt elbocsátani, amíg az meg nem áldja. Erre az a Valaki azt mondta a férfinak: „Nézz fel az égre, számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni őket. Mert tusakodtál az Istennel és az emberekkel, és győztél.”
- 2) A nép elfordult az Istentől, és ékszereikből egy bálványt kezdtek építeni az emberek. Oltárt építettek, majd áldoztak a kézzel csinált istennek. Mikor az Úr ezt látta, haragra gerjedt, és ezt mondta: „Most még egy nép ez, és mindent megtehet, amit akar. Menjünk csak, és zavarjuk össze a nyelvüket!” Így szélesztette szét az Úr a népet.
- 3) Volt két testvér. Az egyik egyszer fáradtan ért haza, mikor a másik éppen főzött. A hazatérő éhes volt, kért az enniából, mire a testvére az ő elsőszülöttségi jogát kérte cserébe az ételért. Az éhes testvér erre megharagudott, haragjában rátámadt a fivérére, és meggyilkolta őt.

Nagyoknak

- 1) Az Úr ezt mondta a férfinak: „Indulj, mert elromlott a néped, bálványt imád. És most hagyd, hogy fellángoljon ellenük a haragom, és végezzek velük!” „Elpusztítod-e az igazat is a bűnösselel együtt?” – alkudozott az ember. „Távol legyen tőled, hogy ilyet tégy!”
- 2) Volt egy férfi, akinek gyilkosság miatt menekülnie kellett. Miután megállapodott, leült pihenni egy kúthoz. Odament két lány, akik testvérek voltak – a juhaikat akarták megitatni. A férfi segített nekik vizet meríteni. A lányok elbeszéltek ezt az apjuknak, aki házába hívta és szolgálatába fogadta a férfit. A férfi megszerette az egyik lányt, s azt mondta a gazdájának, hogy hét esztendeig szolgál a lányért.

Kik küldhették volna ezeket a táviratokat?

5–6. osztályosoknak

Holnap reggel érkezem. Stop. A fülem meggyógyult. Stop.

Adósságomat a király elengedte. Stop. A börtönt megúsztam. Stop.

Nem követtem a galileai Jézust. Stop.

Jövő héten meglátogatlak. Stop. Már tudok járni! Stop.

Megbántam bűnömet. Stop. Többet nem látok engem. Stop.

Új nevet kaptam. Stop. Ezentúl Kéfésként keressetek. Stop.

A fiaim elhagytak. Stop. Követték Jézust. Stop. Simonnal, Jóna fiával együtt. Stop.

Mondatkiegészítés

1–2. osztályosoknak

► Egészítsd ki a mondatokat! Segítsenek a kérdőszavak.

1. Felismerték, hogy ő az, aki ... (miért?) szokott ülni a templom kapujában.
2. Összeszedték tehát és tizenkét ... (mit?) töltöttek meg az ... (mennyi?) árpakevényből való darabokkal.
3. Kiválasztott közülük tizenkettőt, akiket ... (kiknek?) is nevezett.
4. Őrizd az én ... ! (miket?)

Igaz–hamis

► Ha a mondatnak csak az első része igaz, írd A betűt a mondat után. Ha csak a mondat második része igaz, írd B betűt. Ha mindkét része igaz, C betűt kell írnod. Ha egyik része sem igaz, írd D betűt.

1. Jézus Simon hajójába szállt be, hogy taníthassa a sokaságot.
2. Jézus a vízen járt, mert a tanítványok ott hagyták Kapernaumban.
3. Jézus Fülöpöt megbízta a juhait őrzésével, mert Péterben nem bízott.
4. Júdás egyedül ment a Gecsemáné kertbe, hogy ott a katonákkal elfogassa Jézust.
5. Jézus Zebedeussal és Jánossal elment Péter házába, ahol meggyógyította Péter feleségét.
6. Jézus a Galileai-tengernél megjelent a tanítványoknak, mert még nem látták a feltámadása óta.
7. A gazdag ifjú boldogan ment haza, mert Jézus követőjévé válhatott.
8. A szadduceusok bosszankodtak Péter és János beszédén, ezért őrizetbe vették őket.

Összekötőjáték

Kösd össze 1-től 66-ig a pontokat! Ha ügyes voltál, akkor egy ábrát kapsz. Mit látsz az ábrán? Hol történt az eset? Hányadszor jelent meg ekkor Jézus?

Keresztrejtvény

7–8. osztályosoknak

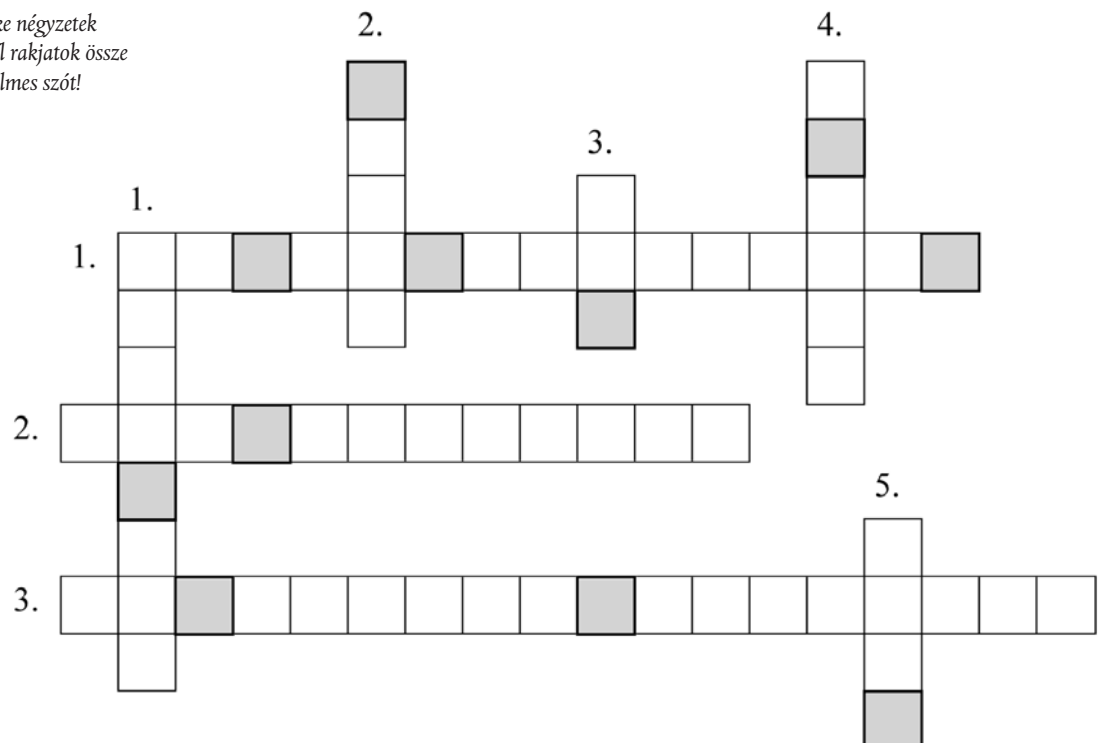
Vízszintes

1. Mit evett meg Jézus szenvedése előtt a tanítványaival?
2. Melyik városban fizet Jézus templomadót?
3. Melyik csarnokban tartózkodtak az apostolok pünkösd után egy akarattal?

Függőleges

1. Mit adott Jézus a tanítványaiknak a tisztátalan lelkek felett?
2. Melyik állat párja egy fillér?
3. Minek a szájában talált Péter pénzt?
4. Mit akar készíteni Péter Jézusnak, Mózesnek és Illésnek?
5. Mi volt a neve a vámszedő tanítványnak?

A sziürke négyzetek betűiből rakjátok össze egy értelmes szót!

A megfejtéseket következő lapszámunk 11. oldalán olvashatjátok.

Tamás különös konfirmációja – tanulságul tíz tételben

Tamás a fehérvasárnapon tudatos, személyes hitet nyert keresztény prototípusa, így mindannyiunk példaképe is lehet. Igen, a „kettős” nevű – ugyanis a név eredeti jelentése az arameus nyelvben „iker” – tanítvány hitvallása egy különös „különkonfirmáció” következménye. Tetteinek tanulságát az alábbi, hevenyészetten megfogalmazott gondolatörökben tudom összefoglalni. A magam számára (is), mert az én Uram engem is naponként megkonfirmál...

Tamás őszinte ember: mert nem hazudja a hitet, ha nincs; de vágjuk rá. S ebből az őszinte kételkedésből el lehet jutni a tudatos, személyesen megtapasztalt hit megvallásáig. Senki sem születik hívőnek! És Istennek nincsenek unokái, csak újjászületett, Krisztus-hitre jutott gyermekei!

Tamás nem hisz másoknak, még a saját szemének sem: „saját kezűleg” akarja megismerni a Feltámadottat, s e merész vágyát nem rejti véka alá.

Az Úr szaván fogja őt, mert nem valamit hallott valakitől, hanem magától Jézustól hallotta azt, amire neki személyesen szüksége volt hite megerősítésére. S e különórán tartott konfirmáción őt ismerte meg igazán, mint Jób: „Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak.” (Jób 42,5)

Jézus számára az egy hiányzó tanítvány, az egy „elkőborolt bárány” is fontos. Tamás nem kap szemrehányást azért, mert elmaradt a többiekől, és nem volt jelen húsvét este. Mint ahogy az eltévedt bárányt sem bünteti meg a jó pásztor, amiért elkészült a nyájától.

Jézus a magdali Máriának nem engedte meg, hogy megérintse őt, de Tamást felszólította arra, hogy kezét tegye a sebhelyekre. Mindenkit más és más módon ragad meg az Úr, s a világon minden eszköz a szolgálatára áll, hogy egyedi teremtményeit ne „egy kaptafára” húzott megtérési módokkal hívja magához.

Noha Tamás hitre jutása egyedinek, különösnek tűnik, mégsem szabálytalan, sőt! S ez a mai Tamások reménysége! Ahány ember, annyi megtérési történet, mert Jézus útja és eszköze számtalan. Átszegtett karjaival ma is átöleli minden, őszintén őt kereső, kutató, kétkedő gyermekét!

A „kettős” nevű tanítvány kettős-egy hitvallása – „Én Uram, és én Istenem!” (Jn 20,28) – arra is példa, hogy korábban ő sem látott, de megnyiták lelki szemei, és a Feltámadottban felismerte az Urat és Istenet egy személyben! Tamás látása hitté vált! Hisszük-e, hogy a feltámadott Jézus egyszerre valóságos ember és valóságos Isten?!

Mi is csak úgy hihetünk, ha előbb Isten igéje és Szentleke által felismerjük a mi Urunkat és Istenünket. Ebbéli hitünket az Úr e földi életünk során folyamatos és állandó konfirmációval erősíti. Engedjük-e agyagedényként formáltatásunkat, a konzerválást és a renoválást egyidejűleg?

Végso soron Jézus Krisztus felismerése az igazi csoda a mindenkori Tamások számára; de ez bizony az Úr csodája! S ezért mi nem vagyunk lépéshátrányban Tamással szemben, mert nem ő ismerte fel Jézust, hanem Jézus ismertette meg magát vele.

Megtapasztal(hat)tuk: a Feltámadott ott és akkor válik felismerhetővé, ahol és amikor ő akarja. Testi szemekkel, emberi érzékekkel nem ismerhető fel Jézus ma sem! Ezért nem a Tamások érdeme, hogy látnak – hiszen például a magdali Mária és az emmausi tanítványok sem ismerték fel „maguktól” az Urat! De ajándéka, a Szentleke a miénk is lehet, s így a mai kétkedő Tamások is azonos esélyekkel indulhatnak Jézus „felfedezésének” keskeny útján!

Tamás hitvallása nem új, hiszen ez a Tízparancsolat első igéje! Csak azért mondhatja el hitvallását minden Tamás egyes szám első személyben – a „birtokviszonyt” is kifejezve –, mert Isten már az őszövétségben „kijelentette magát” a számunkra. Tudjuk-e, valljuk-e és hisszük-e ezt a kőbe vésett, élő igét: „Én, az Úr, vagyok a te Istened... Ne legyen más istened rajtam kívül!” (2Móz 20,2–3)

■ –1–S

Tanyai emlék

Nagyon megharagudtam a nyáron arra a vadalmafára, amelyik a zsellértanyánk ablaka alatt ágaskodott. Nagy bolond ágával mind elfogta előlem a reggeli napot, a délit meg mind beeresztette. Nem csuda, hogy a hatósági fagyűlölet erőt vett rajtam.

– No, öreg vadalmafa – ütöttem rá bosszúsán a derekára –, még egy nap az életed. Nekem úba vagy, haszna senkinek sincs belőled: holnap reggel fejszéd fogok a tövedre.

Az öreg fa megrázkódott, a levelei lassú reszketéssel zúgtak-zörögtek a fülemben.

– Nono, én is ott leszek akkor – csikorogta öreges nyugalommal. – Majd beszélünk még efelül egymással. Elküldöm hozzád a pártfogómat.

Ne tessék rajta megütödni, hogy ilyen konverzációba ereszkedtünk egymással. Odakint a fűszálban is több a lélek, mint idebent az emberben. S hogy én jól megértettem a fát, abból látom, hogy egy óra múlva már előbújt a tövéből az első pártfogó.

Biz az csak egy istenadta béka volt, a bekáknak is a szegényebbjeiből való. Folt hátán folt a szürke gúnnyája, ijedt a szeme pislogása.

– Nini, hát te itt zsellérkedél? – léptem közelebb a szegény papucshoz. De annyi pirinyó békácska rezzent arra föl a fűből, hogy magam is megrezzentem bele. Hanyatt-homlok ugráltak be a fagyűzők közé a lyukakba.

Megegett a szívem a papucos-familián, s fölöttem magamban, hogy csak a derekán vágom el a fát. A tövének megkegyelmezek. Hadd nevelje az öreg béka a kis bekáit békességben.

Az ám, csakhogy délután a másik pártfogó is bemutatkozott. Egyszer csak látom, hogy az íróasztalomon a tollszár fölemelkedik, s úgy mozog, mintha csak valami láthatatlan kéz integetne vele.

– Gyere csak, gyere csak!

Odaszaladok: hát egy finom ezüst fonál van ráhurkolva a tollszár végére. Mindjárt ráismertem, hogy ezt a pókocska remekelte. No, most már gyertünk utána, hová visz.

A nyitott ablakon át a vadalmafához vezetett ki. Ott volt a takácsműhely, ahol a fa dereka három ágba hajlott. Csakhogy nem legvecskek voltak a hálóban; egy zacskócska fitygett benne, tele aranykölessel. A zacskócska borsószemnyi volt, a kölesszemek aprók, mint a mákszem.

– Nini – mondom –, nyilván rossz idő jár a takácsiparra. A mester mezei munkára adta magát. Persze, nem kapott szubvenciót. Nézzük no, milyen volt a termés.

Ahogy megérintem a zacskócskát, odaugrik ám haragosan a pókocska, s nagy motolláva eltakarja a testével a zacskót. Megezeklek, ha hozzányúl! – bizonyosan ezt akarta mondani a kaszáló lábaival.

Én meg egyszerre rájöttem, hogy nem köles van abban a zacskóban, hanem póktojás. Itt akarja őket kiköltetni a pókocska. Jó hely ez arra nagyon. A fa oldalán a sűrű mohában csak úgy rezeg a milliomm apró bogárka. Valóságos vadonerdő ez, lehet benne vadászgatni.

– No – mondom –, megkegyelmezek a fa derekának is. Nem teszem földönfutóvá a takácsékat. Én ígyis csak a koronára haragszom.

A fa megrázta a koronáját, s a levelek olyan vidáman verődtek össze, mintha csak kacagnának. Napáldozatok azt is megtudtam, mit kacagnak. A fa sűrű hegyében rigófészek volt. Akkor szálltak haza a gazdák. Aranyos dolmányuk ácsillogott a zöld lombokon, ahogy a fahegyben ugráltak. A kicsinyeket tanították fuvolázni.

Hogy tegyem én már most szerencsétlenné ezt a boldog muzikuscsaládot? Megfenyegettem a botommal a fát:

– Megmenekültél, öreg fa. Nem bántom már a koronádat sem. Hanem azt az egy ágadat levágom, amelyik az ablakban előget.

Reggel aztán még egyszer szemügyre vettem a fát, és odakiáltottam Pankának:

– Hozd ki, lelkecském, a kis fűrész!

– Hát nem a fejszéd, apu? – szaladt Panka a fűrészsel.

– Nem, szívécském, csak ezt az egy ágat vágom le.

Már rá is fogtam a fűrész, amikor Panka fölöttem a kérdést:

– Ugye, apu, ha kivágnád a fát, nem maradna helyette a másik, mert a fának nincs se kisfia, se kislánya?

– Nincs, kicsim, csak termése. Ha azt elültetik, abból lesz a kis fa.

A halálra szánt ágat megrázta a szél a fejem fölött. A sárguló almácskák halkán ütődtek össze a panaszosan csikorgó ágon.

– Nézd, nézd – tekintetem körül a fán –, ezen az egyetlen ágon van termés, a többin egy szem se. Azzal elhajítottam a fűrész, és az ölemben kaptam Pankát. Csak hadd nevelje meg a természet az a szegény öreg fa!

MÓRA FERENC: Szilánkok (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1961)

Kedves Gyerekek!

▶ Albert és Pongrác lovag várkereső kalandjainak a végéhez értünk. Akik eddig megfejtették a feladatokat, és elküldték a helyes megoldásokat, azoknak már csak egy matricadarab hiányzik a várból. De még most sem késő elküldeni a hiányzó megfejtéseket, mert a próba teljesítéséért járó várdarabkát mindenki megkaphatja. Címünk: **Evangelikus Élet szerkesztőssége, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.**

8.

A két lovag sok hónappal ezelőtt indult útnak, hogy Szakáll király parancsára megkeresse a Tudás erdejében levő várat. Tudták, hogy nyolc próbát kell kiállniuk, amíg rálelnek a királyi örökségre. Ha emlékeztek, Könyvmoly könyvtáros találta meg azt a kódexet, amely említést tesz a várról, és leírja a feladatokat. Sajnos a könyvből lakmározó egerek az út során sokszor megnehezítették a két nemes lovag feladatát azzal, hogy a megrágott lapokon nem lehetett rendesen elolvasni a teljesítendő próbák leírását. De nem véletlenül küldte Szakáll király a két legügyesebb lovagját! Nem volt előlük az út során legyőzhetetlen akadály!

Ők is nagyon élvezték a várfelfedező túrát, és azt is kezdték érteni, miért hívják a Tudás erdejének úti céljuk helyét.

– Annyi mindent tanultunk ez alatt az út alatt, hogy a sok tudás szinte egy er-

dőnyt tesz ki! – kiáltotta büszkén társának Pongrác.

– Úgy bizony! – helyeselt Albert lovag. – És még előttünk áll az utolsó feladat... De nézd csak, Pongrác barátom! Az ott a távolban nem egy erdőnek néz ki?

– Bizony, igazad lehet, nemes Albert! Juhé! Akkor mindjárt megérkezünk! Meg is nézem gyorsan, mit ír a kódex. Amint elérjük a Sárgaszíromvirágfát, egy szivárvány fog átvelni az égbolton. Egyik vége a virágfánál lesz, a másik pedig a várnál. Nem fogunk eltévedni, mert a szivárvány alatt haladva pont a várnál kötünk ki.

– Jaj de jó, hogy éppen Isten szövetségének a jele vezet majd minket! Noé idejében az özönvíz után az Úr ezzel a jellel erősítette meg, hogy nem fogja többé özönvízzel elpusztítani a földet. Csak azt nem értem, hogy pontosan mi a nyolcadik próba.

– Hát igen. Van itt még egy mondat. Nagy szerencse, hogy az egerek ezt nem rágták meg, mert akkor bizony pont az

GYERMEKVÁR

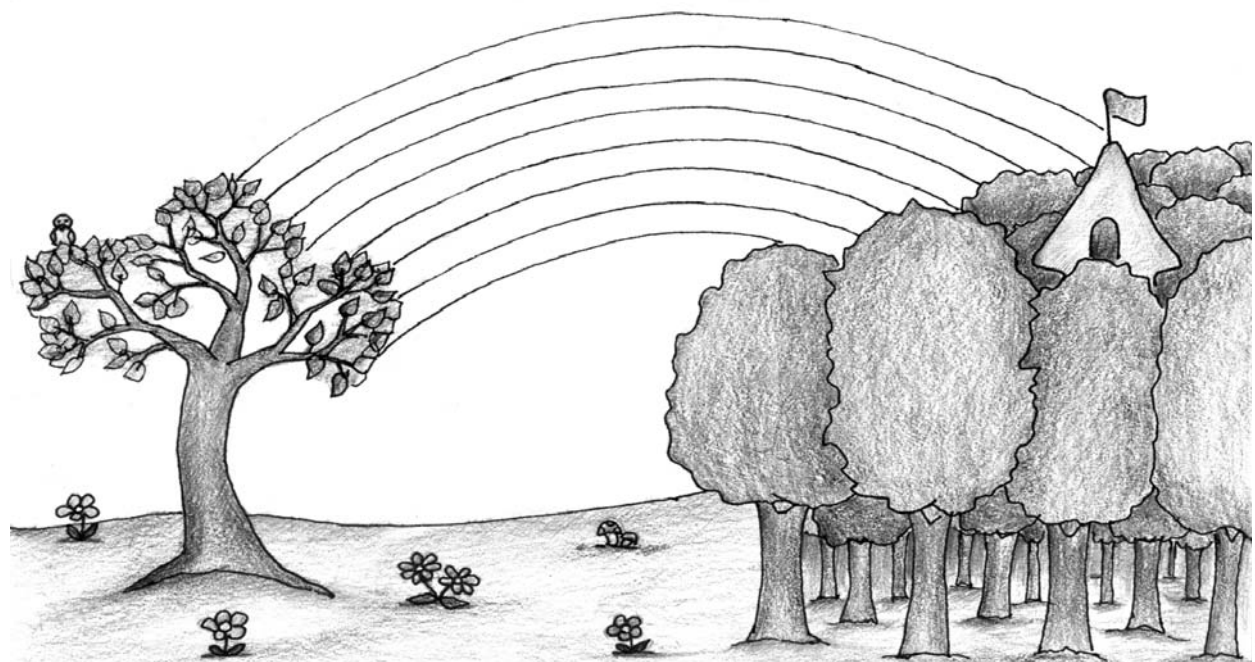
Rovatgazda: Boda Zsuzsa

utolsó feladatnál bukhattunk volna el. Szóval: amint a Sárgaszíromvirágfához érünk, azonnal fel kell sorolnunk helyes sorrendben a szivárvány színeit. Ugyanis először csak színtelenül jelenik meg nekünk ez a csodaív. De ahogy kimondjuk a színeket, úgy válik a szivárvány is láthatóvá. Ha nem mondjuk ki azonnal őket, vagy ha tévesztünk, akkor az ív láthatatlan marad, az erdőhöz és a várhoz vezető utat pedig egy áthatolhatatlan tövisbokr-rengeteg növi be. Akkor pedig szégyenszere fordulhatunk vissza jelenti Szakáll királynak, hogy nem jártunk sikerrel.

– Ó, hát ez nagyon könnyű feladat lesz! Hiszen ki ne tudná a szivárvány színeit akár álmából kelve is felsorolni?! Menjünk, siessünk, hogy minél előbb odaérjünk a virágfához!

Ezzel a lovagok megsarkantyúzták lovukat, és odavágtattak a szivárványív kezdetéhez. Amint felsorolták a színeket, az égbolton felfénylött a szövetség szimbóluma. Ez pedig – ahogy a kódex is írta – elvezette őket a várhoz.

Írjátok rá a szivárványívekre a megfelelő színeket!

Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre. (1Pt 1,3)

Húsvét ünnepe után az első héten az Útmutató reggeli igéi az Úr Isten újjászületett szolgálójáról szólnak, hogy „mint a ma született csecsemők, az igének tiszta tejét kívánjátok, hogy azon növekedjétek az üdvösségre. Hallelujá!” (1Pt 2,2; LK) És Luther így ír: „Újjászületésünk az ige szerint Jézus Krisztus feltámadásából ered. Isten szül minket újjá, nem romlandó, hanem romolhatatlan magból, az igazság igéjével.” Az ógyházban a húsvétkor megkereszteltek az akkor kapott fehér ruhát nyolc napig hordták, s fehérvasárnap vettek először úrvacsorát. Erre a megerősítésre, konfirmációra nekünk is szükségünk van, hogy hitünk és üdvösségünk Isten igéjéhez kötődjön, mert mi már nem láthatjuk úgy az Urat, mint Tamás! De a köszöntés és ígérete a miénk: „Békesség néktek!” „Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.” (Jn 20,26.29) A szemtanú Péter is nekünk írja: „Őt szerititek, pedig nem láttátok, őbenne hiszték, bár most sem látjátok, és kimondhatatlan, dicsőült örömmel örvendeztek, mert elértétek hitetek célját, lelketek üdvösségét.” (1Pt 1,8–9) Vegyük észre a múlt időben íródott igéket itt és a heti igében is! Mindezek Ézsaiás számára még csak Istennek a szolgálója eljövételéről szóló ígéretei, ezért „énekeljétek az Úrnak új éneket”, és „dicsőítsétek az Urat...” (Ézs 42,10.12) Isten ismét szolgálójának tekinti Jóbot, mert helyesen beszélt róla: „...jóra fordította Jób sorsát, miután Jób imádkozott barátaiért...”, és még „jobban megáldotta Jóbot azután, mint azelőtt” (Jób 42,10.12). Gondoljunk az Úr szenvedő szolgálójára (lásd Ézs 53)! Márk evangélista – akinek április 25-én van az emléknapija – részletes bevezetéssel ellátott szenvedéstörténetében is az Úr tökéletes szolgálójának tetteit állítja a legelső írott evangélium középpontjába: „Mily szép, ha feltűnik a hegyeken az örömhírel érkező követ! Békességet hirdet, és szabadulást, örömhírt hoz.” (Ézs 52,7; LK) Péter a kölcsönös testvérszeretetet hirdeti nekünk, akik újjászülettünk „Isten élő és maradó igéje által” (1Pt 1,23). Jézus is újjászületett tanítványaiért könyörög főpapi imádságában, hogy megmentsenélődjének az igazsággal: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te neved által...” és „örizd meg őket a gonosztól” (Jn 17,11.15). Két héttel nagypéntek ünnepe után egy derék, igaz és bátor férfiú kerül elénk: arimátiái József, aki „titkos” tanítvány volt, de nyíltan „Jézus-párti” lett! Elkérte Pilátustól a testet, azután „levette, gyolesba göngyölté, és elhelyezte egy sziklába vágott sírboltba” (Lk 23,53). Isten szolgálói között végül sorra kerülünk mi is; Jézus hozzánk szól: aki hisz bennem, lát engem, hallja az én beszédeimet, az az Atyát hallja, látja, őbenne hisz – s „az ő parancsolata örök élet” (Jn 12,50)! Mivel jól csak a szívvel lát az ember, kövessük Tamást! „Én Uram, és én Istenem!” (Jn 20,28) Az ő „arcát nem látja, csak a hit. / Letérdelek a Szent előtt, / Mert hisszük és imádjuk őt.” (EÉ 330,4)

■ GARAI ANDRÁS

A svéd evangélikus énekköltészet megújítója

Száz éve született Anders Frostenson

Evangélikus énekeskönyvünkben három ének található Anders Frostensontól: „Még csak rügy fakad a fákon...” (329); „Nem látták benned, csak az ács fiát” (393); „Átölel minket jóságod, Teremtőnk...” (556) A neves svéd énekeszövegíró 1906. április 23-án született a dél-svédországi Killebergben. Századik születésnapját azonban már nem élhette meg, mert ez év február 4-én teremtő Ura hazahívta őt.

A lundi egyetemen nyelveket, irodalmat és teológiát tanult. 1928-ban diplomát szerzett angol, valamint szláv nyelvekből, illetve filozófiából, 1932-ben pedig teológiából is. Ebben az évben szentelték fel a Svéd Evangélikus Egyház lelkeszévét. Néhány évig a stockholmi Gustav Vasa gyülekezetben szolgált, majd a lovői hívek pásztora volt egészen 1971-ig, nyugdíjazásáig. E szolgálatait mellett 1955-től a stockholmi Drottningholm királyi kastély udvari prédikátoraként is működött.

Anders Frostenson jól kamatoztatta sokoldalú irodalmi tehetségét. Öt verseskötetéből az első – mely világi témájú verseket tartalmaz – 1931-ben jelent meg. Kiadott áhitatos és gyermekek számára íródott könyveket is. Igen termékeny énekeszövegíró volt: több mint hatszáz éneket írt vagy fordított le. Munkásságának legjelentősebb és maradandó értékű mozzanata a Svéd Evangélikus Egyház énekeskönyveinek létrejöttében való tevékenykedése. Az 1937-ben kiadott énekeskönyvben kilenc énekel szerepel, az 1986-ban megjelent énekeskönyv hét-száz énekből pedig száznegyvenhat az ő szerzeménye, illetve átdolgozása, fordítása. Ez utóbbi kötet szerkesztőbizottságában aktívan közreműködött.

Frostenson arra törekedett, hogy egyszerű és jól énekelhető szövegeket írjon. Számos alkotása igen közkedvelt. Ezek közül a legismertebb az „Átölel minket jóságod, Teremtőnk...” kezdetű.

Az általa létrehozott alapítvány, az AF-Stiftelsen célja egyrészt elősegíteni a himnológia tudományágának a fejlődését, másrészt új énekekkel kapcsolatos kérdések tisztázásával továbbvinni a megkezdett munkát.

A 20. század második felétől igen aktívak voltak a svéd énekeszöveg- és dallamszerzők: sikerült teljesen megújítaniuk és emberi közelségbe hozniuk az énekeket. Anders Frostenson volt a fő motorja ennek a megújulási folyamatnak, mely napjainkban is igen élénk: több énekiról jelentkezik újabb és újabb énekekkel. Közülük a legjelentősebb Ylva Eggehorn (1950-ben született), valamint Per Harling (1948-ban született); utóbbi az énekei dallamát is maga szerzi. Ebbe a folyamatba illeszkedik, hogy a Svéd Evangélikus Egyház 1994-ben százhuszonhárom énekből álló melléklettel egészítette ki énekeskönyvét, a kilenc egyház (adventista, baptista, metodista, református stb.) által kiadott ökumenikus énekeskönyvet pedig 2003-ban bővítették ki nyolcvannegy új énekekkel.

Az említett énekeket az igazi ökumenizmus szellemében nem csupán a Svéd Evangélikus Egyház, hanem a többi keresztény egyház is használja. Példaként említhetjük, hogy a kilenc egyház közös énekeskönyvében Anders Frostenson száznegy éneke szerepel. Még egy példa: Svédországban tizenöt keresztény egyháznak – a katolikustól kezdve a pünkösdistáig – közös az első háromszázhuszonöt éneke, és ezek között Frostensontól ötvenkét ének található. Örvendetes lenne, ha a magyarországi keresztény egyházak is valóban egységes, közös fordítású énekinccsel magasztalnák Istent.

Anders Frostenson maradandót alkotott, Istentől kapott tehetségével hűségesen és alázattal szolgálta Urát. Emléke legyen áldott!

■ TÓTH LAJOS (Malmö)

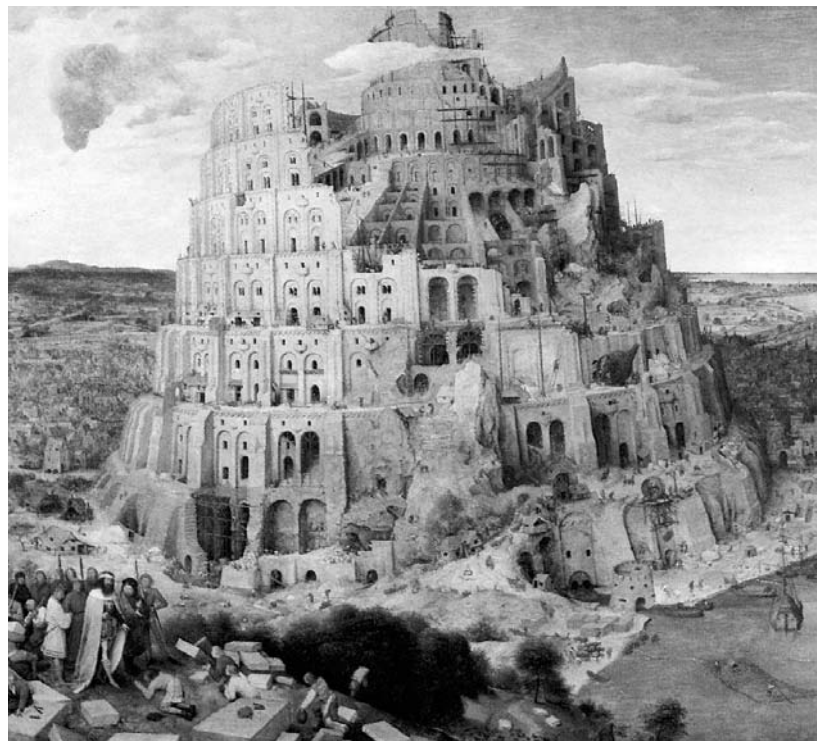
Bábel tornya – az ókori csillagvizsgáló

► „És mondanák: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje...” – olvashatjuk Mózes első könyvének jól ismert történetét Bábel tornyáról (11,4; Károli-fordítás). Arról az épületről, melynek 19. század végi, 20. század eleji feltárása ismét bizonyította az őszövétségi leírások valós történelmi hátterét. Írásunkban az ókori Mezopotámia történeti keretében helyezve végigvezetjük olvasóinkat Babilon városán, bemutatva az istentisztelet helyszínén kívül csillagvizsgálóként is szolgáló Bábel tornyát.

A Tigris és az Eufrátesz termékeny folyamköze: ezen a már történelem előtti korokban is lakott földrajzi területen – a mai Irakban – ringott az emberi civilizáció bölcsője. A több mint ötezer évvel ezelőtt kialakult sumer társadalom, majd az őket követő, egymást elpusztító és egymással keveredő népek, a tündöklő, majd összeomló birodalmak néhány ezer éven át egyazon mezopotámiai tradíció hordozói voltak.

A Dél-Mezopotámiában Kr. e. 3300-tól felemelkedő sumer civilizáció legelső korszakát olyan városállamok (Ur, Uruk, Eridu és így tovább) felemelkedése és bukása jellemezte, amelyeket – a délnyugati személtől és a Tigris túlpartján élő elámiaktól eltérően – euro-

A zavaros időszakot az egyik amorita törzs hatalomra kerülése és – az addig jószerivel jelentéktelen – Babilon városából kiteljesedő Óbabiloni Birodalom megszületése zárta le. A birodalom legjelentősebb királya a Kr. e. 1728-tól 1686-ig uralkodó Hammurápi volt (neki köszönhetjük az első írott törvényeket). Hammurápi a Kr. e. 16. századig sikeresen egybetartotta a tetőpontján Sumer-től és Asszíriától Felső-Mezopotámiáig terjedő birodalmat, ami a régióban valaha létezett legnagyobb államalakulat volt. Az Óbabiloni Birodalom virágzásának végét a kis-ázsiai hettiták betörése, majd a kaukázusi eredetű kasszita királyok Kr. e. 12. századig tartó uralma jelentette.

pid népesség lakott. E városállamokat a mezőgazdasághoz kapcsolódó öntözési munkák szervezése nyomán kialakult közösségek hozták létre.

Kr. e. 2400 és 2350 között a sémi Akkád királya, I. Sarrukin – meghódítván a sumer városokat – létrehozta az egyes városállamok felett álló, egységes Akkád Birodalmat. Ezt az európai guti nép semmisítette meg, és létrejött a központját Ur városába helyező utolsó sumer hatalom. A rövid, kétszáz évig tartó korszakot a sémi amoriták és az elámiak támadása döntötte meg.

Babilon a Kr. e. 9–7. században a központját Assurból Ninivébe helyező, a termékeny félhold népeit rettegésben tartó, Izrael tíz törzsét deportáló Asszír Birodalom részévé vált. Korábbi dicsőségét csak az asszirokat legyőző káld királyok – Nabú-apal-uszur és fia, Nabú-kudurri-uszur, az őszövétségi Nebukadnecar (hagyományos alakban Nabukodonozor) – által létrehozott, a csúspontján Asszíriát, Szíriát és Palesztinát is magában foglaló Újbabiloni Birodalom állította helyre. Kr. e. 539-ben azonban kelet felől új hódítók érkeztek: Babilon a Perzsa Birodalom ré-

szé lett, és a sumerokig visszavezethető mezopotámiai tradíció véget ért.

A hanyatló Babilon ezt követően a perzsák felett győztes makedón Nagy Sándor, majd a szeleukida királyok uralma alá került. A város teljes pusztulása a Mezopotámiát a Kr. u. 226-ig irányító iráni párhosok hatalma – melyet néhány évnyi római tartományi lét szakított meg – alatt következett be.

Az ókori Mezopotámia legmonumentálisabb építészeti alkotásai a csillagászati megfigyelőhelyként is szolgáló lépcsős templomok, a zikkuratok voltak. Négyzetes alaprajzú teraszokból, valamint három, egymást derékszögben metsző és a felső szentélyhez vezető lépcsőből álltak. A legelső zikkuratok a Kr. e. 21. század körül épültek; maradványaikat tizenhat helyen tárták fel, de írott forrásokból és az általuk jelzett dombok alakjából következően jóval több ismeretes.

A vastag falal körülvett Babilon városát az Eufrátesz két részre osztotta. A folyó keleti partján állt a Marduk isten kultuszának szentelt templom, valamint zikkurat, a Bibliából is jól ismert Bábel tornya. A kilencven méter magas, hétemeletes, kilencvenszer kilencven méter alapterületű, a felső szinten tizenöt méter magas és huszonegyszer huszonegy méteres szentéllyel bíró épület első változata a Kr. e. 18. században épült, míg a Kr. e. 6. századi újjáépítésének történetét őrizte meg a bibliai leírás. Neve – Étemenanki – azt jelentette: „az ég és a föld alapjainak temploma” vagy „ég és föld oszlopa”.

Mivel a templom a város dombján emelkedett, százhusz méterre magasodott a síkság fölé. Minden emelete más-más színben pompázott, és amint Nebukadnecar egyik okiratából megtudhatjuk, „Étemenanki csúcsát égetett téglákkal felemeltem, és fényes kék kövekkel felékesítettem, tetejét bronzal burkoló cédrussal befedtem”. A templom legfelső szintjén őrizték a helyi istenség szobrát. Innen, a toronyteraszról végeztek a babiloni csillagász papok, a kaldeusok – későbbi elnevezéssel mágusok – megfigyeléseiket, számításait az égitestek keltének és nyugtának pontos helyéről és idejéről.

A város főútja, a felvonulási út Marduk templomától a 14,3 méteresként rekonstruált, mázás téglákból rakott doborművekkel díszített Istár-kapuzhoz vezetett. A különböző szárnyakból, belső udvarokból, bástyákból és trónteremből álló királyi palotában halt meg a világhódító Nagy Sándor, és itt kaptak helyet az ókor hét csodája között számon tartott függőkerék is. A nyári napforduló időpontjában ünnepelték Marduknak a magas szentélyébe való bevonulását: ekkor a felkelő nap a másik főút, a Marduk út vonalán haladt, és délben Bábel tornya felett állt.

■ REZSABEK NÁNDOR

HIRDETÉS

A Csillaghegy-Békásmegyéri Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait április 30-ára a békásmegyéri templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.) az összegyülekezés napjára. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten Donáth László prédikál. 11.30-kor Nagy Sándor és Gábor Magda Emlékezés és kiállítás című kiállítását Lossonczy Tamás festőművész zárja be. 12.30-kor közös ebéd lesz a gyülekezeti teremben. 14 órakor Nógrádi Péter zeneszerző műveiből Jobbágy Anett énekel, Horváth Andrea és Pál Diana zongorán játszik. 14.30-kor Papp Oszkár Rajzaimból című albumát Lukács Ágota művészettörténész, Donáth László Kiállítás, ne sajnáld a torkod! című kötetét pedig Bodor Pál (Diumus) mutatja be. 16.30-kor vacsernye, igét hirdet Fabiny Tibor.

ISTENTISZTELETI REND | 2006. április 23.

Húsvét ünnepe után 1. vasárnap (Quasi modo geniti). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: 1Jn 5,4–10a; Ézs 40,25–31. Alapige: Jn 20,19–29(30–31). Énekek: 388., 214.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Hűvösvölgyi út 193., Fehé de. 10. Gertrud Heublein; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztójanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Paál Gergely; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (rádiós istentisztelet-közvetítés) D. Szébek Imre; Újpest, IV., Lebstüek M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. Cselovszky Ferenc; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidéliusz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. Smidéliusz András; Kerepesi út 69. de. 8. Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Blázy Árpádné; de. 11. (úrv.) Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) Petri Gábor; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. (úrv.) Petri Gábor; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelekészség) du. 6. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kendeh György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom) de. 10. Bátorvicsky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Kósa László; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Kósa László; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Wiszkidenszky András; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Wiszkidenszky András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Györi Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Györi Gábor; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Györi János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budaörs, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Missziói nap Kemenesalján

Gyönyörű tavaszi verőfényben gyülekeztek a vasi evangélikusok április első napján Gercén az evangélikus templom előtt, illetve a templomban. A gyülekezők közül többen megcsodálták a templom híres festett üvegablakait, majd Vető István esperes vezetésével néhány régi éneket is elénekelték az istentisztelet előtt.

Az alkalom nyitó istentiszteletén Rosztáné Piri Magda bobai lelkész szolgált, és hirdette Isten igéjét Jn 21,16 alapján. Az igehirdetés középpontjában a szeretet, Isten szeretete és ennek a mindennapi életünkre gyakorolt hatása szerepelt. Isten szeretete Krisztusban jelenik meg előttünk – hangsúlyozta a lelkész.

A település kultúrházában dr. Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora vette át a szót (ő volt a nap előadója). Gyülekezetépítés a 21. században címmel tartott előadásában egyaránt említette a hagyományokra való építkezés szükségességét és a minden időben változatlan evangélium hirdetésének és alapul vétel-

nek fontosságát. Utalt gyermekkorra kemenesaljai, kissomlyói élményeire, az akkor nagy anyagyülekezet pezsgő életére, valamint felidézte a későbbi kőszegi évek megfontolt iparosait. Szomorúan beszélt arról, hogy „felvilágosult” protestáns gyülekezeteink falvain vasárnap reggel átutazva alig-alig látni templomba siető embereket. Sokat és sokféleképpen kell tenni azért, hogy ez változzon.

A jövő gyülekezeti élete azonban akkor sem lesz a régi, ha sikerül megállítani a mai folyamatokat – jelentette ki az előadó. A Nyugat-Európában megfigyelhető jelenségek igazolják kijelentését, hiszen a templomok ott sem teltek meg újra. A gyülekezeti élet viszont sokszínűbbé vált, a gyülekezeteknek a társadalom életében való szolgálata mára sokrétű és nélkülözhetetlen lett. Megtartva hagyományainkat, a régi kőszegi iparosok módján, megfontoltan, felelősségteljes módon építkezve magunknak is efelé kell mozdulnunk.

Az előadást követően az alkalom résztvevői kisebb csoportokban hajlatk össze, és gondolkodtak együtt arról, hogy mit tehetnek ma a gyülekezetekért.

Délután merőben más volt a téma: Krisztus-ábrázolás a művészetekben. Az előadó vetített képek segítségével mutatta be, hogy a különböző korok és kultúrák művészei miként formálták a Krisztusképet saját koruk, közönségük ízlése szerint, az eltérő ábrázolásmódokkal is ugyanazt üzenve.

A vasi missziói nap záróáhitata ApCsel 16,29–34 alapján adott reményt arra, hogy mindig lesznek, akik – válaszolva Isten megszólítására – vállalják a neki való szolgálatot.

■ ERDELYIK

A missziói nap előadásai és záróáhitata leltethetőek a Vasi Egyházmegye honlapjáról – vases.lutheran.hu – a „Misszió és evangélizáció” rovatból.

A Föld napja

► **Érdeemes minden településen előre tudakozódni az április 22-i, illetve ahhoz közeli napok programjairól. Április 22. ugyanis a Föld napja, amikor számos civil szervezet, önkormányzat, múzeum és iskola megemlékezik különböző rendezvényekkel bolygónkról.**

A Föld napja mozgalom 1970. április 22-én indult útjára az Egyesült Államokban. Denis Hayes amerikai egyetemista kezdeményezésére huszonötmillió amerikai emelte fel a szavát a természetért: a talajt, a vizeket szennyező hulladéklerakók, a levegőt egyre súlyosabban terhelő közúti közlekedés, a fogyasztói társadalom, a fajok kiirtása, a természetes élőhelyek eltűnése ellen.

Ez a történelmi jelentőségű esemény az Egyesült Államokban és határain túl is fontos változásokat hozott: az USA-ban szigorú törvények születtek a levegő és a vizek védelmére, új környezetvédő szervezetek alakultak, és több millió ember tért át ökológiailag érzékenyebb életvitelre.

Am újabb veszélyforrások sorakoztak fel, így húsz évvel később Denis Hayes és barátai – látva az ökológiai válság jeleit, a bioszféra pusztulását, az ipari

szennyezést, az őserdők irtását, a sivatok terjeszkedését, az üvegházhatást, az ózonnalvesztést, a savas esőt, az óceánok szennyezettségét – kezdeményezték, hogy az 1990-es évek a környezet évtizedeként a közös felelősségre hívják fel a figyelmet.

Ennek érdekében 1989-ben Kaliforniában létrehozták a Föld Napja Nemzetközi Hírközpontot, és havonta küldtek hírlevelet a világ minden országába, hogy a városi tömegfelvonulásoktól kezdve szabadegyetemi előadásokig, faültetéstől a hulladékok újrahasznosításának megszervezéséig, a nemzetközi hírközlési rendszerek bevonásától falusi majálisokig sokféle akcióval ünnepeljék április 22-én a Föld napját. Számos ország környezetért aggódó polgárai, civil szervezetei választottak felhívásukra, és városok, falvak, iskolák, környezetvédő szervezetek mind-mind saját szervezésű programmal, a legkülönfélébb módon tették emlékeztetést és világméretűvé ezt a napot.

A felhívásra Magyarországon a környezetvédők 1990-ben megalapították a Föld Napja Alapítványt, és hírközpontot is létrehoztak az első magyar Föld napja eseményeinek koordinálására. Felhívásukra kis falvakban és nagyvárosokban egyaránt sokan jelentkeztek.

„Ki mondta, hogy nem tudod megvál-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserpes Csilla

toztatni a világot?” – így hangzik a Föld napja mozgalom egyik jelmondata. 1990 óta Magyarországon évről évre egyre többen érzik úgy, hogy legalábbis megpróbálják, és e napon tesznek is valamit ennek érdekében: fát ültetnek, rajzpályázatot hirdetnek, környezeti vetélkedőt, patak- és falutakarítást szerveznek. Ez pedig a Föld napja mozgalom legnagyobb sikere: helyi igény szerint, helyi kezdeményezésre szerveződnek a programok – és ma már nem csak a Föld napján.

Harminchat éve egy országban huszonötmillió ember, ma már közel száznyolcvan országban több százmillió ember mozdul meg ezen a napon. Április 22. ma már nem a problémák, hanem a lehetséges alternatívák és a cselekvés napja – egyre több ember és család számára.

► Forrás: www.fna.hu

Tájékoztatójuk Olvasóinkat, hogy a továbbiakban lehetőség nyílik rá, hogy megírják a rovattal és a cikkekkel kapcsolatos véleményüket, ötleteiket, kérdéseiket. Az elektronikus leveleket az ararat@lutheran.hu címre várjuk.

Virágok, pálmaágak, nagypénteki sötétség, üres sír – kit válasszunk?

Olvasom, hogy egy hamburgi orvos – a recept félírásán és a kezelés elrendelésén kívül – imádságot is javall minden betegnek. A most negyvenéves, fiatalabb korában mindenféle szektát megjáró orvos akkor jutott arra a következtetésre, hogy imádkozni is megtanítja betegeit, amikor Jézus Krisztusban megtalálta élete értelmét. S az eredmény: betegek körében magasabb a gyógyulási arány (no és a doktor úr is népszerűbb lett...).

Igen, a világ ezt nem akarja megérteni. Csak fut a pénz, a siker, a karrier után. Természetes, hogy munkánkból s pénzben kifejezhető ellenértékéből tartjuk fenn magunkat. De nem lehet, hogy itt véget is érjen minden, ami fontos. Az ember nem sülyedhet le a vegetáció eme szintjére. Nem lehet, hogy az emberi életet az örömszerzés, a mánka élés, az önzés határozza meg. Nem lehet, hogy ósidők óta bevált értékek a sülyesztőbe kerüljenek a korszellem miatt. Az ember ennél többre teremtett. Az embernek Isten az értelmes uralkodó feladatát szánta! Ha ezt minél többen felismerjük, és ráébrednénk, hogy „a világnak Krisztus kell” (II. János Pál pápa), sokkal több jót élhetnénk meg. A göröcsösi igyekezetet, az izzadságszagú erőlködést felváltaná a bizonyosság, hogy a helyemen vagyok, Istennel.

Nagycsütörtök ünnepén írom ezeket a sorokat. Még nem tudom, mit hoz majd április 23-a. Megdőbött ez a felbolydult, ideges világ

körülöttünk. S ami ijesztő: újra megjelent a félelem. Egyes emberek suttognak körülöttem, nehogy a másik meghallja a véleményüket. A higgyát nyugalm helyére az emelt hang, a kioktatás, a manipulációra alkalmas számokkal való vagdalkozás lépett. Az őszinte szót kiszorította a színészi produkció. Úgy tűnik, ez a nyereség világunkban. Ezért kezd újra félni a halk szavú, a szelíd – mert ki szereti, ha beletaposnak?

A hetvenes évek első harmadában voltam szegedi diák. No és KISZ-tag. Jánosalmára jártunk ősszel almát szedni. Egy társunk fönn csücsült a fa tetején, és dobálta le az almákat. Mi meg lenn vagy elkapjuk, vagy nem. El lehet képzelni, mi volt mindennek az eredménye. S a rákövetkező héten a tanszéki KISZ-es faliújságon megjelent egy hirdetés: a jól végzett munkáért pénzjutalmat kapott a KISZ-titkárnok és az agitpropos (a fiatalok olvasóinak magyarázza el valaki e szörnyűsülött szó jelentését...). Vörös Andor barátommal, a majdani Bojtorján együttes bendzsósával odafirkáltuk: önjutalmazás! No, lett is nagy cirksz. Rendkívüli KISZ-gyűlés, kipellengérezés stb. Azt a nem feledhető, gyomorszorító érzést érzem újra. Lehet, hogy újra ide jutunk? Újra halkan kell majd ellenvéleményt nyilvánítanunk? Mert jönnek és megfenyegetnek? Meghurcolnak és kigúnyolnak, mert másként gondolkodók vagyunk, és ezt el is merjük mondani? Hamis tanúkat is találnak, hogy megvádolhassanak?

Tizenhat évvel a rendszerváltozásnak nevezett nem tudom micsoda után?

Mi nem tehetünk mást, mint hogy továbbra is bátran képviseljük a tisztát, az egyedül igazat, az őszintét és a szelídet. Ha ódivatúnak és maradinak is nevez a világ, minket az se kell, hogy érdekeljen. Mi jól bevált és évezredek alatt kipróbált értékeket hordozunk. Holnap nagypéntek lesz. Kétezer éven át embermillióknak jelentette és jelenti ma is a kereszt a megváltást, a szabadulást, az új élet lehetőségét. Vasárnap napkeltekor a temetőben kezdünk, szeretneink, őseink és elődeink sírjaival körülvéve. Megsimogatjuk a jól ismert fejfát. Mert mi tudjuk, hogy Jézus Krisztus valóban él! S legyőzte a mi halálunkat is. Ő az élet Ura.

És ennek a világnak, magyarságunknak ő hiányzik. Ez a mi valódi bajunk. És ezért nem kell soha elhallgatnunk. Csontjainkba égette Isten az üzenetet. Az egyedül boldogító.

Ha minden orvos imádkozna a betegeiért, és erre őket is megtanítaná, kevesebb gondja lenne az egészségügynek. Ha minden tanár – legalább otthon – imádkozna nevelhetetlenek tartott diákjaiért, biztosan gördülékenyebb lenne a tanítási óra. Ha minden vincellér megállna pár percre a szőlőbe menet áldást kérni munkájára, több sikerben lenne része. És ha választott vezetőink reggeli áhitattal kezdenék a munkát, nem hallhatnánk ijesztő hiányszámokról.

Álmodom? Nem. Csak nem adom fel...

► LUPTÁK GYÖRGY

BÉRES Az egészséges emberért

Erős, mint a vas

Biztosan mindannyiunk környezetében van egy-két olyan ember, aki jól bírja a fizikai és a szellemi munkát egyaránt, és szinte soha nem fárad el, soha nem betegszik meg. Az ilyen emberre szoktuk mondani, hogy erős, mint a vas. Nem is gondolnánk, hogy ebben a régi mondásban mennyi igazság van. Hiszen a szervezetünknek az egészséges működéshez a vitaminokon kívül különböző nyomelemekre is szüksége van. Ezek közül az egyik legfontosabb a vas.

Az olyan esszenciális, létfontosságú nyomelemeket, mint a vas, szervezetünk nem tudja előállítani, így hiányuk esetén pótolnunk kell őket. A szervezet kiegyensúlyozott működéséhez felnőttek esetében átlagosan napi 14-15 mg vasra van szükségünk. A felmérések azonban azt mutatják, hogy táplálkozási szokásaink és a nem megfelelő minőségű élelmiszerek fogyasztása miatt szervezetünk általában a szükségesnél kevesebb mennyiségű vashoz jut hozzá. Mi lehet a vashiány következménye? Többek között vérszegénység; fáradékonyság; rossz közérzet; csökkent munkabíró- és teljesítőképesség; a fertőzésekkel szembeni ellenállás csökkenése; sápadt, száraz,

szerűlakeny bőr; hajhullás. A vashiányban szenvedő kismamák pedig nagyobb valószínűséggel hozhatnak világra koraszülött csecsemőt. Tehát a vashiány a szervezet csaknem valamennyi szervét, szövét érinti. Ezért igen fontos, hogy megfelelő mennyiségben fogyasszunk természetes vasban gazdag ételeket, vagy ha ez valamilyen oknál fogva nem lehetséges, akkor más módon elégtűnk ki szervezetünk vasszükségletét.

A Béres Egészségtár Vas Vital filmtabletta olyan komplex étrend-kiegészítő készítmény, amely a felnőttek számára ajánlott napi vasbevitel 100%-át fedezi, továbbá olyan vitaminokat és nyomelemeket tartalmaz, amelyek elősegítik a vas felszívódását és hasznosulását, ezáltal hozzájárulnak a szervezet normál vérképzéséhez.

A Vas Vital szedése javasolt a vérképzés elősegítéséhez, különösen elégtelen vasbevitel (például szigorú diéta, egyoldalú, kiegyensúlyozatlan táplálkozás), illetve megnövekedett vasszükséglet (várandós és szoptatós édesanyák, aktív korban lévő nők, erős havi vérzés) esetén.

Békés nemzedékváltás

A miskolci püspöktitkást kísérő jelentős társadalmi és egyházi érdeklődés megerősítette azt a véleményt, hogy ha a trianoni határok közé szorult egyházunk mérete nem is, de programja, missziói küldetése indokolja a három egyházkerület, három püspökös struktúrát. Jól kell élni vele egy magát demokratikusnak valló, de a hierarchiára szocializálódott társadalomban.

Március 25-én az izzig-évig értelmiségit köszönhettem az Északi Egyházkerület új püspökében, aki gyülekezeti lelkesítő helytállása mellett teológiai tanárként és médiaközemberként is rangot szerzett. Nagy adomány, ha mindig azzal foglalkozhatunk, amit szeretünk. A püspöknek vezetőként ez már nem adatik meg. Olykor vállalni kell a nemszeretem feladatokat is.

Azt kívántam dr. Fabiny Tamásnak, hogy püspökként is maradjon meg lelkésznek, teológusnak, médiamunkásnak, és őrizze meg a humorát, amelyből az iktatás során is ízelítőt adott. Az egyházban is szükségünk van a humorra. És köszöntöttem nemzedékek, az idősebbek – többek között a püspök szüleinek – nemzedéke nevében, akik az elmúlt fél évszázadban szolgáltunk az egyházban. Büszkeségünkről, bizalmunkról, szeretetünkről biztosítottam.

A számos további gondolat közül, amelyek a rövidség okán szükségszerűen kimaradtak közöttömből, itt említek hármat. A feleséget és a gyermekeket, a családot, amely együtt fejlődött a lelképásztor munkás életével. Szívesen szóltam volna néhány szót továbbá az egykori ifjú öttusázórol, a sportemberről, akinek alkata ma is idézi a fizikai felkészültséget, teljesítőképességet. Felelősek vagyunk testünkért, egészségünkért. És végül kimaradt – de ezt még, úgy vélem, többször fogjuk boncolgatni – a legáltalánosabb üzenet. A most felállt püspöki kar mindhárom tagja a 21. század egyházvezetője. A természetes kontinuitás érvényesül, de nem terheli őket a múlt, éppenséggel a jelen és a jövő kell, hogy meghatározza a lépéseiket. Annál is inkább, mert alig vitatható, hogy új gondolkodást, új megközelítéseket, nyitottságot igényel az ősi evangéliumnak a lutheri teológia alapján a ma és a holnap társadalmában való hirdetése.

Elsőként a távozó püspöknek, D. Szebik Imrénének fejeztem ki köszönetemet türelmes, hűséges egyházépítő szolgálatáért. Kiegészítésként megjegyzem: még nem találunk meg a természetes rendjét, útját annak, hogy miként tudjuk a törvényben megszabott korhatárt elérő püspökök tudását, tapasztalatait a közösség javára kamatoztatni a továbbiakban. Szükséges, egészséges dolog a nemzedékváltás, de egy okos intézményrendszer az előző nemzedék értékeit megbecsüli, tapasztalatait felhasználja.

Ösztönöm remélem, hogy a békétlen magyar társadalomban sokan meghallották a lutheránus püspöktitkásnak a belső egyházi jelentőségét meghaladó, sajátos, közvetett üzenetét. Az országgyűlési választási kampány finisében lebonyolított esemény, melyet a média is méltó módon tált, mentes volt mindenemü aktuálpolitikától. Így is lehet. A kereszténység egyetemessége, egzisztenciális üzenete jutott érvényre, Jézus Krisztusról szólt az iktatás. Távol minden kisstíli napi érdektől.

Amúgy is örövendes (és talán a mi korábbi egyházi magatartásunk is szerepet játszott ebben), hogy a választási kampányban – a múlttal összevetve – kevésbé vették elő a pártok az úgynevezett egyházi kártyát. Ritkábbak voltak az egyházakat érintő megnyilatkozások. Ezekre azért sem reagálunk, mert lehetetlen lenne politikai áthalások nélkül elvek mellett állást foglalni. De felfogásunknak megfelelően – az egyháznak erős a közéleti felelőssége – a választások után visszatérünk a kampány egyházakat érintő témáira, a püspöktitkást jó hangulatot teremtő háttérrel.

► FRENKL RÓBERT országos felügyelő

Idén is keresztre feszítette magát néhány ember a Fülöp-szigeteken

Az idén is keresztre feszítette magát a nagypénteki szertartás végeztével legkevesebb hét hívó egy Fülöp-szigeteki faluban. A bizarr látványosság minden évben több ezer látogatót vonz a Manilától hetven kilométerre északra fekvő San Pedro Cutudba. Most húsvétkor tizenötezen voltak kíváncsiak az eseményre. Az egyik önkéntes vállalkozó már huszadik alkalommal feszítette meg magát.

A keresztre feszítéshez használt tíz centiméteres szöveget előzőleg alkoholban áztatják, nehogy fertőzést okozzanak.

A katolikus egyház elítéli a nagyheti keresztre feszítéseket és önkorbácsolásokat. A Fülöp-szigeteki püspöki konferencia szóvivője azt mondta, hogy ez a cselekmény pogány animista hagyományokra nyúlik vissza, s az egyház helyteleníti.

► MTI/AP

HIRDETÉS

Kereszténység a mai Kínában – e témáról tart előadást Aiming Wang nankingi protestáns lelkész, a Kínai Keresztény Tanács képviselője az Ökumenikus Tanulmányi Központ közgyűlésén, amely május 4-én, csütörtökön a budapesti Ráday Kollégiumban (IX., Ráday u. 28.) 14 órákor kezdődik. Az ügyintéző tanácskozást követően hangzik el a kínai keresztényeknek és egyházaknak az egész világot érdeklő, rohamos fejlődéséről szóló beszámoló. A várhatóan élénk eszmecsere teretvéndégség zárja. A közgyűlés nyitott mindenki számára; mindenkit szeretettel hív és vár rá az Ökumenikus Tanulmányi Központ.

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Mézes sütemény

Hozzávalók

A tésztaához: 45 dkg liszt, 2 egész tojás, 4 evőkanál tej, 1 púpozott kávéskanál szódaikarabóna, 1 kávéskanál méz, 15 dkg porcukor, 7 dkg zsír, a megkenéshez rum

A töltelékhez: 25 dkg Rama margarin, 25 dkg porcukor, fél liter tej, 6 púpozott evőkanál liszt

A tészta elkészítéséhez a hozzávalókat alaposan összegyűrjük, majd öt egyenlő cipóra osztjuk. A cipókat egyenként a tepsi méretére nyújtjuk, és a kiszírozott, meglisztezett tepsibe tesszük. Előmelegített, forró sütőben körülbelül öt percig nagy lángon, majd alacsonyabb fokozaton világosra sütjük. A tepsiből kiszedve – még forrón – megkenjük a lapokat rummal kenőtooll segítségével.

FOTO: BODA ZSUZSA

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A herfordi egyházzenei főiskola kórusának hangversenye Magyarországon

- Budapest, Deák téri evangélikus templom – április 26., szerda este 6 órakor
 - Debreceni református Nagytemplom – április 29., szombat este 7 órakor
- Műsoron: H. Schütz, H. L. Hassler, D. Buxtehude, J. Brahms, Gárdonyi Z., F. Peeters, Kodály Z. és J. S. Bach kórus- és orgonaművei. Közreműködik a főiskola énekara; Jutta Pothoff (szoprán); Martin Peiffer és Benjamin Dippel (orgona). Vezényel: Hilbrand Haake.

A belépés díjtalan.

„Asztali beszélgetések” Szokolay Sándorral és Ittész Jánossal. Sok szeretettel hívjuk az érdeklődőket a Győri Evangélikus Egyházközség által szervezett Asztali beszélgetések című előadás-sorozat következő alkalmára. A disputa címe: *Életünk üzenet*. Az alkalom résztvevői: Szokolay Sándor zeneszerző és Ittész János püspök. Az előadás időpontja: április 27., csütörtök 18 óra. Helyszíne: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, II. számú épület (Győr, Liszt Ferenc út 17.). A rendezvény ingyenes!

A Deák Téri Evangélikus Leánygimnázium és Gimnázium összes növendéke, az 1952-ig és az 1996 óta végzetek részére április 28-án, pénteken 15.30-kor a templomban, 16.30-kor a díszteremben találkozót rendeznek. Igét hirdet: id. Pintér Károly lelkész. Előadók: Kézdy Edit igazgató, továbbá közreműködnek a 2001-ben végzett évfolyam és a gimnázium diákjai.

Deák téri orgonazenés áhítat. Fassang László orgonaművész jótékonyági hangversenyt tart a Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Diákotthon javára április 30-án, vasárnap 18 órakor.

„Atomgondok” – Emlékimaestet tartunk Csernobil iszonyatának 20. évfordulója alkalmából április 30-án 16 órától a budavári Bécsi kapu téri evangélikus templomban.

A Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend és a KÖT

Az Evangélikus Nők Klubja következő alkalmát május 6-án, szombaton 10 órai kezdettel tartjuk az Országos Egyházi Iroda földszinti termében (Budapest VIII., Üllői út 24.). Az alkalom *dr. Kertész Botond* tart előadást *Evangélikus nők a 19. században* címmel. Mindenkit szeretettel hív és vár a Női Missziói Szolgálat!

HIRDETÉS

Egyházunk Női Missziói Szolgálat asszonyhétvégét rendez Révfülöpon, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban május 26. és 28. között *Az Úr közel* címmel. (Az alkalom 26-án vacsorával kezdődik, és 28-án ebéddel fejeződik be.) A jelentkezéseket május 5-ig kérjük eljuttatni a Női Missziói Szolgálat címére: 1085 Budapest, Üllői út 24. Érdeklődni a következő mobilszámon lehet: 20/824-2791.

A Déli Evangélikus Egyházkerület presbitériuma és közgyűlése április 28-án, pénteken 15 órai kezdettel tartja ülését a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumban (7150 Bonyhád, Kossuth Lajos u. 4.).

SZÜLETÉS

Örömmel tudatjuk, hogy eggyel többen lettünk, de még nem vagyunk elegenden. 2006. április 1-jén megszületett első gyermekünk, Boldizsár. „Áldjad, lelkem, az Urat...”
Barthel-Rúzsa Barbara és Zsolt

HIRDETÉS

A Harmat Kiadó kereskedelmi csapatába keresünk hívő munkatársat eladói munkakör betöltésére 8 órás munkarendben. Feltételek: középfokú kereskedelmi végzettség, a számítógép felhasználói szintű ismerete, tájékozottság a keresztény könyvpiacra, jó kommunikációs készség. Jelentkezni kizárólag az erre a célra összeállított kérdőíven lehet, mely átvehető a Harmat Kiadó irodájában (1114 Budapest, Bukarest utca 3.; tel.: 1/466-9896).

Következő számunkból:
Beszélsz-e hajléktalanul?

A héten a következő gyülekezete-kért imádkozunk: Kondoros (vasárnap); Ambrózfalva-Csanádalberti-Pitvaros (hétfő); Újpest (kedd); Tállya-Abaújszántó (szerda); Piliscsaba (csütörtök); Hévízgyörk (péntek); Zalaistvánd (szombat).

A Lutheránus Megújulás által szervezett imazogalom

APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnék. Tel.: 1/340-8016.

Egyházi textilk műhelye, Győr. Lutherkabátok, barettek, stólkak, oltárterítők stb. készítése. Telefon: 20/947-6248, internet: www.raabmarkitextil.atw.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódotokból, hanem drága véren, Krisztusnak a véren. 1Pt 1,18–19 (Ez 7,19b; Jn 20,19–29; 1Pt 1,3–9; Zsolt 148) Arannyal, ezüsttel a rabszolgákat, hadifoglyokat lehetett megváltani és szabaddá tenni. A húsvét utáni első vasárnapon „mint újszülött csecsemők” (Quasi modo geniti) az értünk saját vérével, életével drága árat fizetett Jézus Krisztus előtt állunk. Teleszívjuk a tüdönket, mint aki kilépett a börtön kapuján, s máris indulunk.

Hétfő

A vendégszeretetről meg ne feledkeztek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg. Zsid 13,2 (2Móz 23,9; Ézs 42,10–16; 1Jn 1,1–4) Barátom meséli: egy nap ismeretlen ember kopogtatott be vidéki parókiján, szakadt ruhában, piszkosan; láthatóan régóta nem evett. A lelkésznek reggelivel kínálta. Az idegen halásan kiült a templomkertben egy padra, és jóízűen elfogyasztotta a finom falatokat. Napokkal később ismét találkoztak – a férfi barátságosan, melegen ráköszönt a lelkészre. Rendes ruhában, ápoltsággal ment az utcán. Ki lehetett? Azóta sem derült ki. Próbátétel? S ha hozzánk kopogtat be valaki, Isten rejtett küldöttje akár lelki, akár testi élelemért, kinyílik-e számára az ajtónk...?

Kedd

Jézus így szólt a meggyógyítottához: „Menj haza a tiedhez, és vidd hírlit nekik, milyen nagy dolgot tett az Úr veled, és hogyan könyörült meg rajtad.” Mk 5,19 (5Móz 32,7; Jób 42,7–13/14–17; 1Jn 1,5–10) Internetes fórumokon szabadon véleményt lehet mondani például a kórházakról, az orvosokról is. Figyelemre méltó, hogy mekkora szerephez jut a modern műszerek, a jól képzett orvosok számán túl egy másik tényező: a lelkiület. – Aki megért, akit az Úr gyógyított és gyógyít meg nap mint nap, annak nemcsak lehetősége, hogy „minden fórumon” (például személyes életben, családjában, munkahelyén, gyülekezetében, döntései, választásai által stb.) elmondja, mit tett vele Jézus, hanem feladata, küldetése is! Ezt hívjuk bizonyásgtételeknek. Tegyük mi is.

Szerda

Mindent az én kezem alkotott, így keletkezett minden – így szól az Úr. Mert én arra tekintek, aki nyomorult és megtört szívével, és aki igémet tiszteli. Ézs 66,2 (Mk 5,33–34; 1Pt 1,22–25; 1Jn 2,1–6) A világmindenség és a kis, nyomorult, megtört szívével, Isten után vágyódó („igémet tiszteli”) ember egy képben való szerepeltetése Isten gondolkodásmódjába enged bepillantást. S ez a betekintési lehetőség mély és erős vigasztalás, bátorítás. Övé minden, mert ő teremtette és tartja fenn, de szeme e nagy mindenségben mégis engem, téged keres: a legkisebbet. Nemcsak számba venni akar, hanem megőrizni, magához húzni, tenyerére venni.

Csütörtök

Uram, méltatlan vagyok minden hűség és igaz tettekre, amit szolgálással cselekedtél. 1Móz 32,11a (Lk 7,7; Jn 17,9–19; 1Jn 2,7–11) Ismerősöm gyermeke napokig nem merete bevallani, hogy elégtelen matekdolgozatot írt, pedig a szülei már megvették neki az ajándékot, amelyet a sikeres dolgozat jutalmául megígértek. A játékot végül egy nap szó nélkül az íróasztalára tették, s várták, hogy mit mond a gyermek – a felnőttek ugyanis már tudták, hogy mi lett a dolgozat eredménye. Egy életre szóló lecke volt ez a számára. Bizony, Jákob szavait magunkénak érezhetjük, amikor Isten igaz tetteire, ajándékaira és a magunk „elégtelen dolgozataira” gondolunk. Nem vagyunk méltók az ajándékokra. S Isten látja, tudja ezt. Beszéljünk hát vele, valljuk meg, mert ez valódi megkönnyebbülést ad.

Péntek

Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békeség, és az emberekhez jóakarata. Lk 2,14 (Józ 2,11b; Lk 23,50–56; 1Jn 2,12–17) Karácsony örömhíre húsvét után új tartalmat kap! „Elvégeztetted” – Isten megtartotta ígéretét, és Messiást küldött, aki nemcsak egy nép, hanem az egész emberiség Megváltója. Az út a betlehemi jászolbölcsőtől a Golgota keresztjén át az üres sírig vezetett: nézzünk Jézusra, és imádjuk benne és általa az Isten dicsőségét! Vegyünk békéjéből, mellyel megajándékoz, s adjunk hálát azért, hogy Atyánk jóakarata nem aszerint adatik, ahogyan érdemelünk...

Szombat

Zákeus ezt mondta az Úrnak: „Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit kizsaratoltam, a négyszeresét adom vissza neki.” Lk 19,8 (Zak 8,16; Jn 12,44–50; 1Jn 2,18–29) Nemrég egy bulvárlap szinte közneveltség tárgyává tett egy amerikai férfit, aki miután talált egy pénztracát több mint egymillió dollárral, becsületesen leadta a rendőrségnek... „Hálából” kifigurázták, szinte elhatételnek nevezték azért, mert „ekkor szereztesd csak úgy eldobott magától”. Hányan cselekednének így hasonló helyzetben? S ki szereti, ha ráadásul még ki is nevetik, ki is gúnyolják, mert nem a „közkerölcs” szerint döntött? A hívő ember „szembefordul az árral” – üzeni Zákeus története, akit bizonyára szintén furcsán méregettek, mikor a fentiek szerint cselekedett...

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Magyar Rádió

Evangélikus istentisztelet közvetítése a Magyar Rádióban

A Magyar Rádió a Kossuth adó hullámhosszán április 23-án 10 óra 4 perctől az óbudai evangélikus templomból közvetíti az istentiszteletet. Igét hirdet D. Szebik Imre nyugalmazott püspök.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 23-tól április 30-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5') 9.05 / m2 Örömhír. Az evangélikus egyház húsvéti műsora (ism.) (30') 9.30 / Filmmúzeum Fekete gyémántok (színes magyar játékfilm, 1976) 1. és 2. rész (162') 10.04 / Kossuth rádió Istentisztelet közvetítése az óbudai evangélikus templomból Igét hirdet D. Szebik Imre nyugalmazott püspök. (56') 13.30 / PAX János-passió, 1. rész (52') 16.30 / Duna II. Autonómia A csendtől a békeig (magyar dokumentumfilm, 1998) (59') 22.05 / PAX János-passió, 2. rész (53')	6.50 / Spektrum Keresztények Irakban (52') 12.00 / Kossuth rádió Déli harangszó a paksi evangélikus templomból 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház félórása 14.20 / Filmmúzeum A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar film, 1937) (80') 15.00 / PAX Rozetta, 1. rész (ZMC – 29') 18.00 / PAX Mitől szép? Mitől jó? 1. rész: Mi az igazi intimitás? (58') 19.30 / PAX Kerékpártúra egyháztörténeti utakon, 1. rész (ZMC – 25')	6.00 / Hallmark Noé bárkája (amerikai film, 1999) 1. rész 08.30 / Duna Tv Isten kezében Konfirmálás az evangélikus egyházban (ism.) (26') 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása 19.05 / Bartók rádió Puccini: Turandot Háromfelvonásos opera 20.00 / Duna Tv Üvegfal (magyar játékfilm, 2005) (89') 21.00 / PAX Egyház és állam 7. rész: A fiatalok tanítják az időseket (40')	6.00 / Hallmark Noé bárkája (amerikai film, 1999) 2. rész 11.20 / Kossuth rádió Beszélni nehéz! (15') 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása 14.35 / Duna Tv A nemzet könyvtárának kincsei Thuróczy János: A magyarok krónikája – III. rész (26') 16.20 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor. Teológusok beszélgetnek dr. Varga Gyöngyi lelkész vezetésével (10') 22.00 / Civil rádió Evangélikus félóra Lackner Eszter vezetésével (30')

CSÜTÖRTÖK

5.25 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok mai adásában Menyessé Uram Zsuzsa lelkész hallhatjuk.
8.30 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')
9.25 / Duna Tv
A nemzet könyvtárának kincsei
A Pray-kódex (14')
15.00 / PAX
Rozetta, 4. rész (ZMC – 29')
16.00 / Duna Tv
A világorökség kincsei
Abu Szimbel sziklatemplomai (14')
20.04 / Kossuth rádió
Aranyemberek
Kárpáti László muzeológus, a hazai ortodoxia szakértője (31')
21.30 / Bartók rádió
A szülés kultúrtörténete (30')

PÉNTEK

14.25 / Duna Tv
Teleki Sámuel útján
6/1.: A rabszolgák szigetén (30')
15.00 / PAX
Rozetta, 5. rész (ZMC – 30')
18.00 / PAX
Mitől szép? Mitől jó?
5. rész: Mit tegyék, ha nincs kedvem hozzá...? (51')
18.01 / Petőfi rádió
A lélek hangjai
Gospelek és spirituálék feketén, fehérén (59')
20.04 / Kossuth rádió
Aranyemberek
Málnai István, a fogyatékos gyerekek úszómestere (31')
21.00 / PAX
Egyház és állam
9. rész: Visszafelé nem lehet menni (40')

SZOMBAT

20.50 / mtv
Ének az esőben (amerikai film, 1952) (99')

6.03 / Petőfi rádió
Pax rádió
Szakrális jelképeinkről (27')

9.10 / Duna Tv
Gyerekevelés
9/7. rész: Az éntudat kialakulása (francia ismeretterjesztő sorozat, 1999) (51')

12.05 / Duna Tv
Isten kezében
Az önkéntes szeretet (26')

VASÁRNAP

8.15 / Duna Tv
Noé bárkája (kanadai mese, 1994) (48')

8.25 / Kossuth rádió
Édes anyanyelvünk (5')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (26')

14.35 / Duna Tv
A reneszánsz titkai
7/7. rész: Gutenberg találmánya (angol ismeretterjesztő sorozat, 1999) (30')

14.45 / mtv
Örömhír. A baptista egyház műsora (26')

15.04 / Kossuth rádió
Kard és kereszt (31')

20.47 / Kossuth rádió
Bertold Brecht: Kurázi mama
Közvetítés a Madách Színház-ból (1958)

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EVÉLET on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsznyi Sándor (sander.dobsznyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghegyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Elfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (116 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.